

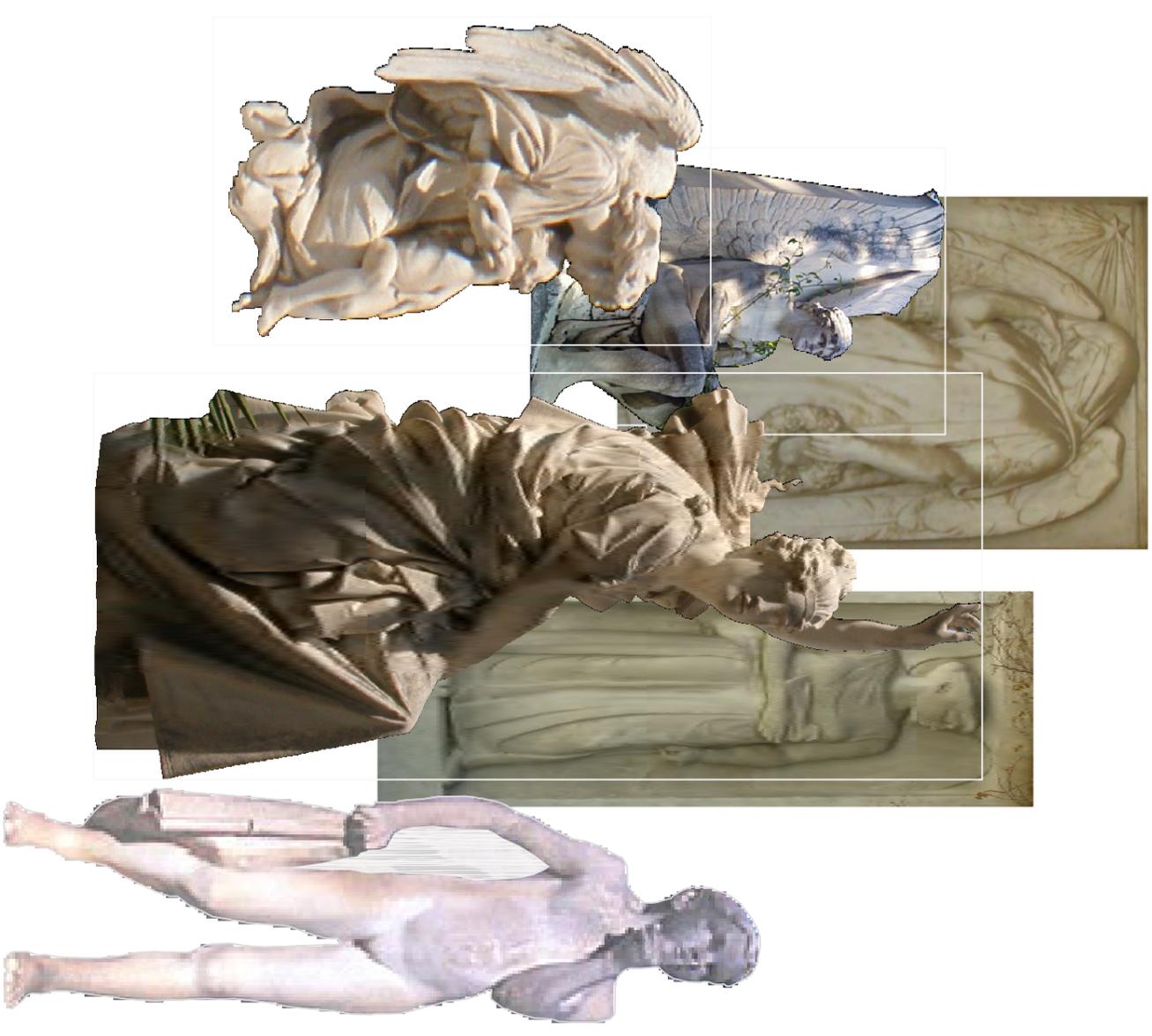

ΓΑΥΠΤΟΘΗΚΗ ΤΑΦΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Α΄ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

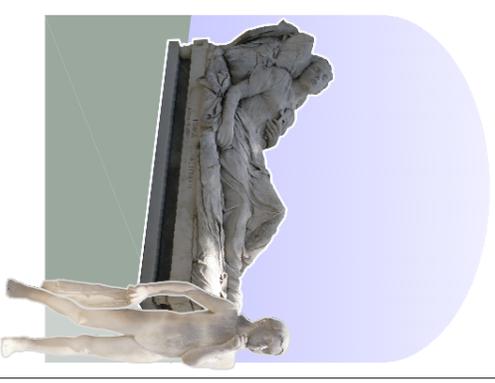
ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

ΤΕΛΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: ΙΟΥΛΙΟΣ 2010

Σαλή Αναστασία,
Αρχαιολόγος - Αρχιτέκτων
Καθηγήτρια Μουσειολογίας

ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

ΣΤΑΔΙΟ	ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
ΑΡΙΘ. ΣΧΗΜΑΤΩΝ:	1 (ΜΕ-1)
ΚΑΜΑΚΑ:	

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ

ΤΕΣΗ ΣΑΛΗ Καθηγήτρια μουσειολογίας
αρχαιολόγος - αρχιτέκτων

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

Α) Ιστορικά στοιχεία

Η γλυπτοθήκη ταφικής τέχνης του Α΄ Κοιμητηρίου Αθηνών προβλέπεται να στεγαστεί στους ισόγειους χώρους της Ανατολικής πτέρυγας των προτυπάλαιων του Κοιμητηρίου.

Τα προτύπαια του Α΄ Κοιμητηρίου στην περιοχή Μίγης του Α΄ Διαμερίσματος Αθηνών κατασκευάστηκαν υπό την επιβλεψη του αρχιτέκτονα Αρη Κωσταντινίδη, το πρώτο μισό του 20ου αιώνα, σε σχέδια του Ανδρέα Πλουμιστού.

Το Α΄ Κοιμητήριο ιδρύθηκε παράλληλα με την δημιουργία του Νεοελληνικού κράτους και την οριστική απόφαση να εγκατασταθεί η πρωτεύουσα του νεοσύστατου κράτους στην Αθήνα. Η χρήση του χώρου για περισσότερα από 160 χρόνια συνδέθηκε με την Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας, αφού έγινε ο τόπος ταφής προσωπικότητων της πολιτικής και πνευματικής ζωής των νεότερων χρόνων.

Η ιστορική αξία των μνημείων του Α΄ Κοιμητηρίου είναι αναμφισβήτητη, καθώς απεικονίζουν με τον δικό τους τρόπο την ιστορία όχι μόνο της Αθήνας αλλά και του έθνους γενικότερα. Οι επιγραφές και τα επιγράμματα, τα οποία χαράσσονταν συνήθως στις επιτύμβιες πλάκες και στήλες, καθώς και τα ονόματα που παρατίθενται επί των μνημείων, αποτελούν ένα πλούτιμο αρχείο πληροφοριών για τις κοινωνικές συνθήκες του Νεοελληνικού κράτους.

Η καλλιτεχνική τους αξία είναι επίσης αναμφισβήτητη, αφού όλοι σχεδόν οι νεοελληνες γλύπτες έχουν αντιπροσωπευτικά έργα στον χώρο του Α΄ Κοιμητηρίου.

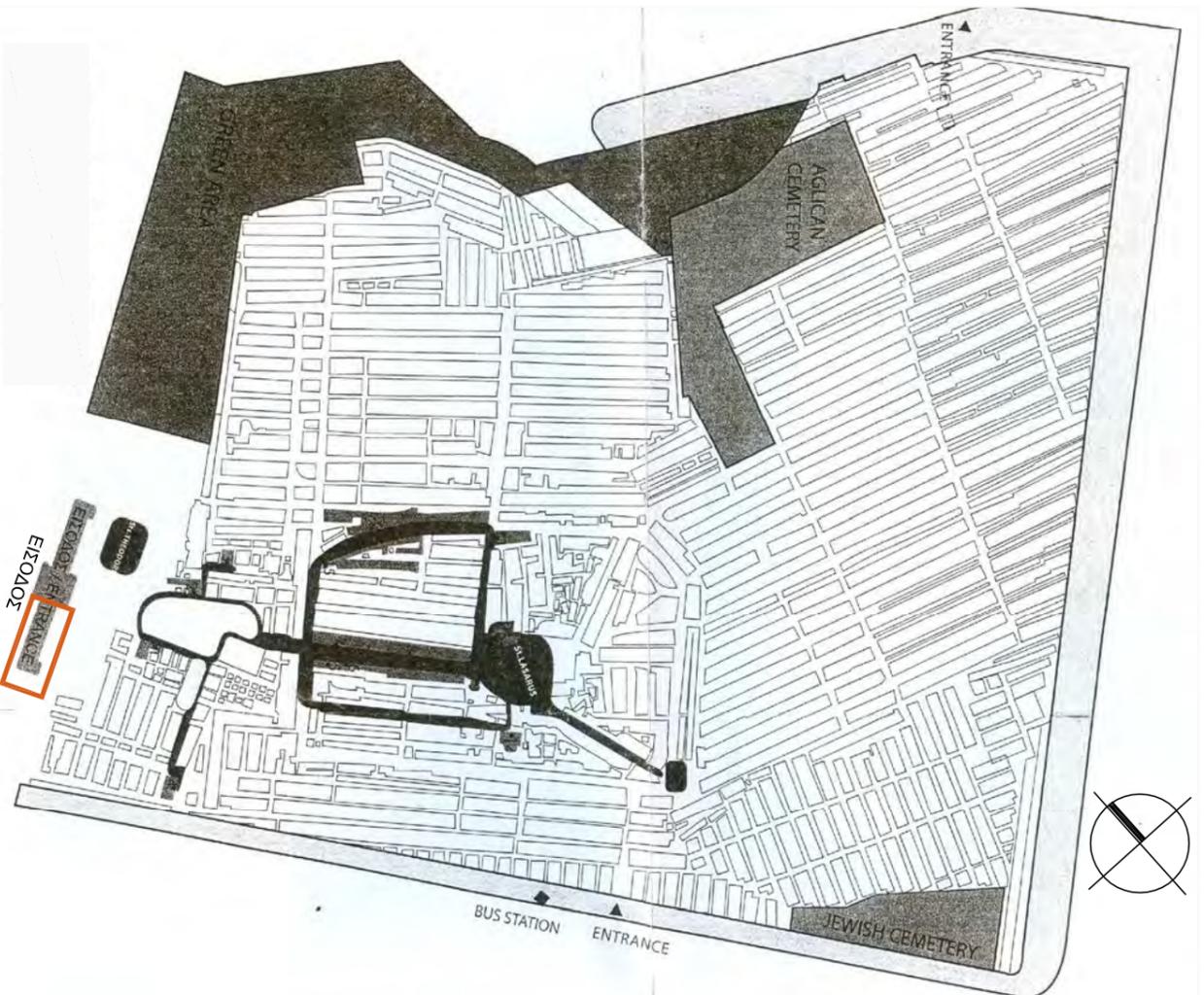
Κατά τον Μυκωνιάτη, (Η. Μυκωνιάτης, Η Ελληνική Κοιμητηριακή Γλυπτική του 19ου αι., τ. 36, «Αρχαιολογία», 1990)

«Σημαντικό γεγονός για την εξέλιξη της κοιμητηριακής γλυπτικής υπήρξε η δημιουργία νεκροταφείων έξω από τις πόλεις. Πιθανότερα έδαφον τους νεκρούς μέσα ναούς και στον αυλόγυρό τους. Στον 19ο αιώνα αυτό απαγορεύτηκε □ στη Δύση το 1804, με το Έδικτο του St. Cloud, ενώ στην Ελλάδα σχετικά διάταγμα δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως το 1834. Η απόδειξη αυτή άνοιξε νέες δυνατότητες στη γλυπτική. Δημοιοργήθηκε μια καινούργια εικονογραφία με χαρακτηριστικά περισσότερο κοσμικά, ενώ η μορφή και η σύνθεση συχνά κινήθηκαν προς την κατερθόνη τύπον που άλλοτε δεν είχαν θέση μέσα στο περιβάλλον του ναού □ έτσι, για παράδειγμα, έχουμε σε τάφους γυναικεία και ανδρικά γυναιά, μερικές φορές μάλιστα με εμφανή ερωτισμό. Το νεκροταφείο έδωσε την ελευθερία τόσο σε αυτούς που παράγγελλαν τον τάφο όσο και στους κατασκευαστές, να ζητήσουν οι πρώτοι και να κάνουν οι δεύτεροι έργα όπου οι εκκλησιαστικοί αλλά και οι καλλιτεχνικοί κανόνες έσταξαν, αφού δεν έστανε κανενός είδους κριτική μέχρι εδώ. Η εκκλήσσία δεν φάνηκε διατεθειμένη να επέμβει -όπως το έκανε με την αρχιτεκτονική και τη διακόσμηση των ναών- στο σχήμα των τάφων, που έτσι η μορφή τους έμεινε αποκλειστικά στη δικαιοδοσία των λαϊκών. Από την άλλη, ούτε η καλλιτεχνική κριτική ενδιαφέρθηκε για τέτοιου είδους έργα.

Σε αντίθεση με τα μνημεία σε δημόσιους χώρους, τα αρχιτεκτονικά γλυπτά στο εξωτερικό ή στο εσωτερικό κτηρίων ή τα προορισμένα για εκθέσεις έργα, η ταφική γλυπτική εξαρτιόταν σε μεγάλο βαθμό από τον παραγγελιόδοτη. Είναι χαρακτηριστικό, ότι όσο προχωρούν τα χρόνια στον 19ο αιώνα, όλο και περισσότερα μνημεία παραγγέλλονται σε εργαστήρια, όπου ανώνυμοι συνήθως τεχνίτες είναι εκείνοι που κάνουν το έργο και όχι καλλιτέχνες με ιδέες και προσωπική γραφή. Από την άποψη αυτή η γλυπτική των νεκροταφείων είναι άμεση έκφραση του αστικού αισθητικού ύψους. Προβληματισμοί που αφορούν το υλικό ή την τεχνουργία παραμερίζονται μπροστά στη θέληση και το γούστο της οικογένειας που πληρώνει. Είναι μια μορφή λαϊκής τέχνης που εκφράζει την αστική τάξη. Ζει ανεξάρτητα από τα αισθητικά κριτήρια της πολιτιστικής elite □ δεν έχει καν την πρόθεση αισθητικού γεγονότος, αλλά αντίθετα εξυπηρετεί κάποιο σκοπό, έχει λειτουργικότητα, όπως τα περισσότερα αντικείμενα της λαϊκής τέχνης. Το κίνητρο για τη δημιουργία γλυπτικής πάνω στους τάφους δεν είναι μόνο προσωπικό αλλά υπαγορεύεται ως ένα σημείο από σολογική παρόρμηση.

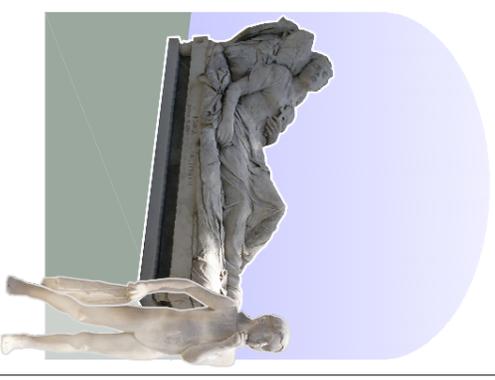
Η ταφική γλυπτική εξέφρασε, άμεσα ή έμμεσα, με περισσότερο αποτελεσματικό τρόπο απ΄ ότι τα αρχιτεκτονικά γλυπτά και οι ελεύθερες διακοσμητικές ή μνημειακές συνθέσεις τις ιδεολογικές, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες του νέου ελληνικού κράτους. Αλλά και αν θέλαμε να κατανοήσουμε τα προβλήματα της ίδιας της νεοελληνικής γλυπτικής, με τις δυσκολίες, τα εμπόδια, τις αντιθέσεις και τις προσπάθειές της να αποκτήσει δικό της πρόσωπο, πάλι στα «γνήμματα» θα πρέπει πρώτιστα να στραφούμε. Ο γλύπτης Θ. Θεωλόπουλος έγραψε το 1905 για το Α΄ Νεκροταφείο Αθηνών, ότι σ΄ αυτό «απειριλείται πιάσα η κίνησης της νεωτέρας γλυπτικής».

Στο πέρασμα του χρόνου το Α΄ Κοιμητήριο λοιπόν, μπορεί να χαρακτηριστεί μία μοναδική υπαίθρια γλυπτοθήκη με αριστουργηματικά πολλάς φορές δείγματα μαρμαρογλυπτικής τέχνης, σε μεγάλο αριθμό μνημείων.

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ Α΄ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Σαλή Αναστασία,
Αρχαιολόγος - Αρχιτέκτων
Καθηγήτρια Μουσειολογίας

ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

ΣΤΑΔΙΟ:	ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΣΧΗΜΑ:	ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΟ ΣΧΗΜΑ ΠΙΟ
ΑΡΙΘ. ΣΧΗΜΑΤΩΝ:	2 (ΜΕ-2)
ΚΑΜΑΚΑ:	

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ

ΤΕΣΣ ΣΑΛΗ Καθηγήτρια μουσειολογίας
αρχαιολόγος - αρχιτέκτων

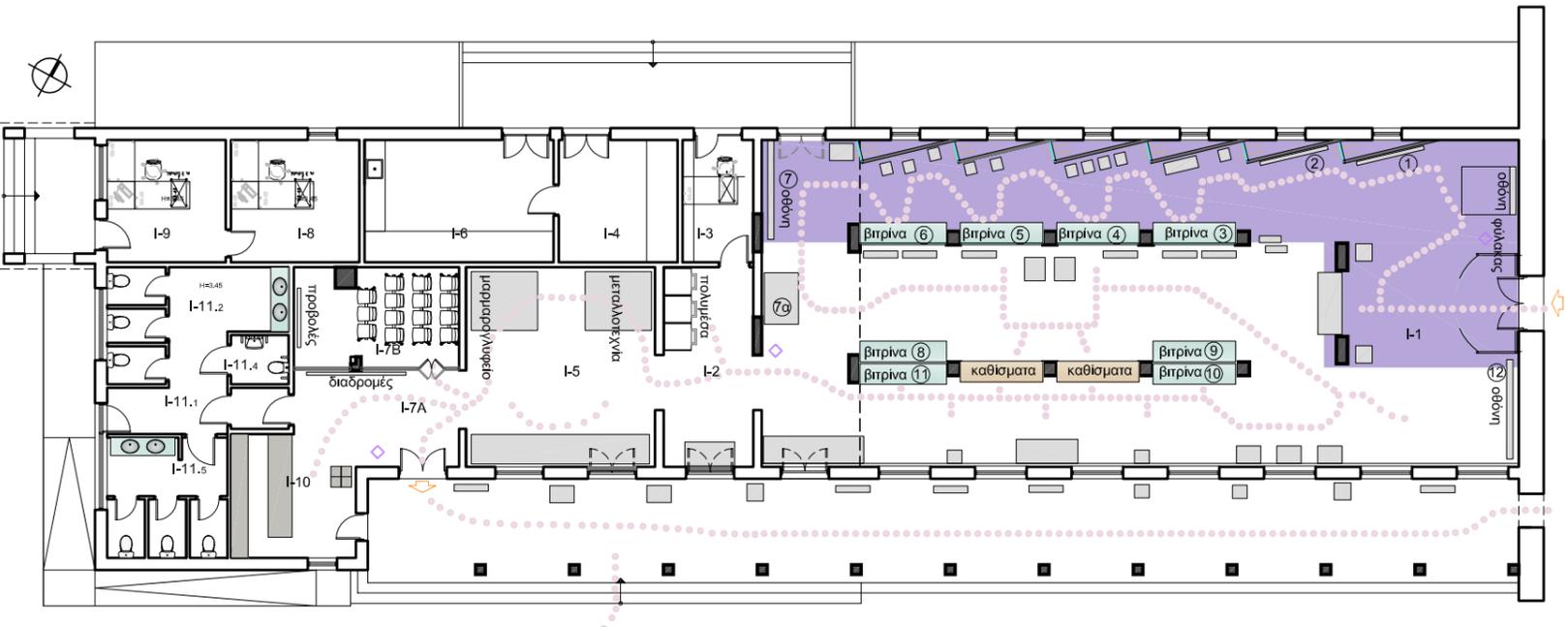
Β) Μουσειολογικό σενάριο

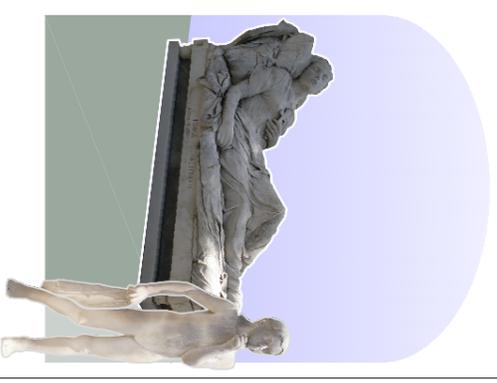
Ο εν θέματι μουσειακός χώρος θα έχει δύο βασικές λειτουργίες:

- Θα χρησιμεύει ως προπαρασκευαστικό στάδιο, εφοδιασμένο με το αντίστοιχο παραπληρωματικό υλικό (συμφραστικό περιβάλλον) για την επαρκή ενημέρωση του επισκέπτη, προκειμένου να οργανώσει και να επιλέξει τον περιπάτο του (μουσειοδιδασκτική πορεία) στον ανοικτό (open air) μουσειακό χώρο του Α΄ Κοιμητηρίου, ο οποίος αποτελεί και την πραγματική υπαίθρια γλυπτοθήκη (in situ έκθεση), με τις ολοκληρωμένες γλυπτικές ταφικές συνθέσεις. (Σαλή, Μουσειολογία II, 45-82, 173-177, 2006)
- Θα λειτουργεί ως αυτοδύναμος μουσειακός χώρος, ο οποίος θα παρέχει ολοκληρωμένη μουσειακή εμπειρία στον επισκέπτη.

Οι επί μέρους θεματικές ενότητες και υπενότητες καθώς και η σύνδεσή τους με το γενικότερο περιεχόμενο της έκθεσης, αναπτύσσεται κατά την διάρκεια της μουσειολογικής πορείας (Σαλή, Μουσειολογία II, 72, 2006), με βάση συγκεκριμένα σημεία-κλειδιά, ως εξής:

- Με την είσοδό του στην αίθουσα, υποδέχεται τον επισκέπτη στον χώρο, ως οικοδέσπονα, μια κομμωμένη (επιφανέστερος τύπος γλυπτού), η κομμωμένη του Βισόβρη από τον τάφο της Μαρίας Δελιγιάννη, σε μαρμάρινο αντίγραφο, πλαισιωμένη από δύο λίτες ταφικές στήλες (συνηθέστερο είδος τάφου), εν προκειμένω μορφής οβελίσκου. Είσι εισάγεται ο επισκέπτης υποβλητικά στην ατμόσφαιρα του κοιμητηριακού χώρου. (Δ. Βικέλας, Το νεκροταφείο των Αθηνών. Διαλέξεις και αναμνησεις, Αθήνα, 1893)
  - Η πρώτη στάση του αμέσως δεξιά, ξεκινώντας την μουσειολογική του διαδρομή, οφείλει να είναι κατά την συνήθη πρακτική για τέτοιου είδους χώρους (αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικές τοποθεσίες κ.λπ.) η τοποθέτησή του στον χώρο και τον χρόνο. Επιλέγεται η εποπτική παρουσίαση του χώρου του Α΄ Κοιμητηρίου μέσω εύχρηστης και χαμηλού κόστους διαδραστικής εφαρμογής, που θα αποτελείται από δύο οθόνες:
    - μία κεκλιμένη, που θα είναι διαδραστική χρονογράφιση του Α Κοιμητηρίου, με σπτεκόνισια και μηχανισμό εντοπισμού μνημείων/τάφων και
    - μία δεύτερη οθόνη, κέθρα τοποθετημένη, όπου θα εμφανίζονται πληροφορίες (βίντεο, φωτογραφίες, κείμενο) που σχετίζονται με το επληγμένο από τον Χρήστη μνημείο, κατά το πρότυπο του κοιμητηρίου Pere Lachaise του Παρισιού (visite virtuelle du cimetiere pere Lachaise, www.pere-lachaise.com).
  - Στην συνέχεια της πορείας του ο επισκέπτης συναντά την **ενημερωτική πινακίδα 1** όπου παρατίθεται σύντομο ιστορικό της ίδρυσης του Α΄ Κοιμητηρίου Αθηνών με χάρτες, σχέδια και ιδρυτικά έγγραφα.
  - Προχωρώντας συναντά την **ενημερωτική πινακίδα 2** με αναφορές στα έθιμα γύρω από την ταφή, τον θάνατο, την μνήμη των νεκρών στην αρχαιότητα και στην σύγχρονη εποχή, συνοδευόμενες από φωτογραφίες αγγέλων - μνημείων.
  - Στην **βιτρίνα 3** παρουσιάζονται οι διάφορες κατηγορίες ταφικών μνημείων, ως προς την αρχιτεκτονική τους μορφή (ναίσκιοι, στήλες, ναισκόμορφες στήλες, πολυσύνθετες μορφές, λάρνakes, σταυροί, σπλάς πλάκες), με φωτογραφίες τυπικών δειγμάτων και επεξηγηματικά κείμενα. Παράλληλα,
    - στην **βιτρίνα 4** παρουσιάζεται η τυπολογία των γλυπτικών θεμάτων, τα οποία κοσμούν τα ταφικά μνημεία, ως μέρος της συνολικής σύνθεσης: κοιμώμενες, άγγελοι, προτομές, υδρίες, ανθήμια, σφίγγες, πλάκες, σπάλι ή σύνθετοι σταυροί κ.λπ. τυπικά γλυπτικά θέματα, ενώ συγχρόνως,
    - στον απέναντι τοίχο και σε διδακτική σχέση, εκτίθενται πραγματικά γλυπτικά παραδείγματα των ανωτέρου τύπων, τα οποία διαθέτει προς έκθεση ο Δήμος.
  - Ταυτόχρονα, για να ολοκληρώνονται στην ανίληψη του θεατή οι προσφερόμενες πληροφορίες,* στον τοίχο του βάθους της αίθουσας, στην οθόνη 7 θα γίνεται πάνω στην επιφάνεια του τοίχου προβολή της πλήρους σύνθεσης, της οποίας τμήματα αποτελούν τα εκτιθέμενα γλυπτικά μέλη από τα σημαντικότερα αυτά μνημεία των διαφόρων τύπων, μέσω αναλασσοσμένων προβολών.
- Επιπρόσθετο παραπληρωματικό υλικό προσφέρεται στις επόμενες δύο βιτρίνες, όπου:*
- στην **βιτρίνα 5** συνεχίζεται η παρουσίαση πρόσθετων τυπολογικών και μορφολογικών στοιχείων για την ολοκλήρωση του θέματος που ξεκινάει να αναπτύσσεται στη βιτρίνα 4, ενώ παράλληλως,
  - στην τελευταία βιτρίνα του διαδρόμου την **βιτρίνα 6** εκτίθενται σχετικά ιστορικά τεκμήρια, όπως επικρίθιοι άδολοι, εφημερίδες εποχής με αναφορές και φωτογραφίες σε ιστορικές ταφές, σε ταφές σημαντικών προσώπων κ.λπ. ντοκουμέντα.

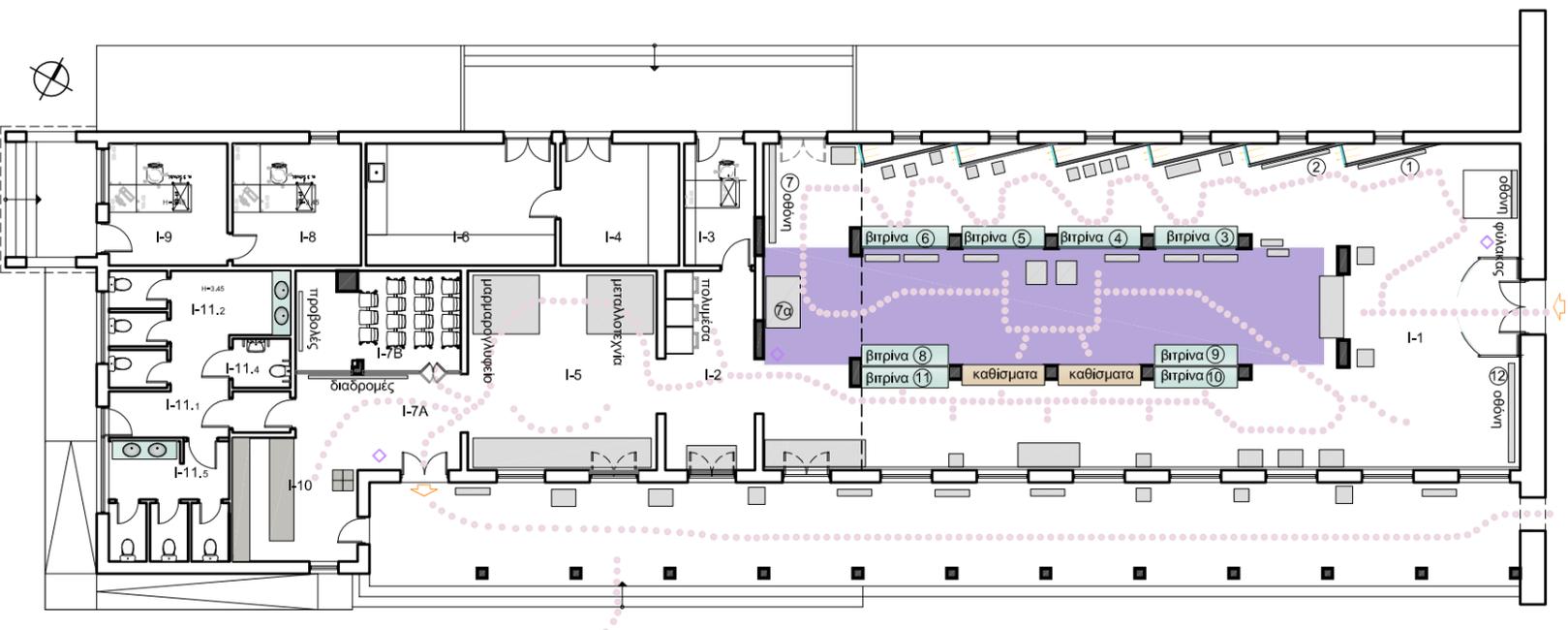

ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

ΣΤΑΔΙΟ:	ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΣΧΗΜΑ:	ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΟ ΣΧΗΜΑ Π10
ΑΡΙΘ. ΣΧΗΜΑΤΩΝ:	3 (Μ.Ε.-3)
ΚΑΜΑΚΑ:	

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ

ΤΕΣΗ ΣΑΛΗ Καθηγήτρια Μουσειολογίας
αρχαιολόγος - αρχιτέκτων

ΚΑΤΟΨΗ ΧΩΡΟΥ ΓΑΥΠΤΟΘΗΚΗΣ

Από την μέχρι στιγμής μουσειολογική του διαδρομή ο επισκέπτης έχει αποκομίσει συνοπτικές αλλά επαρκείς γενικές πληροφορίες ώστε να προχωρήσει στην συνέχεια της πορείας του σε μια περιεσπότερο ειδική ενημέρωση, για την οποία θα χρησιμοποιηθεί το μουσειολογικό τέχνασμα της αιφνίδιας εντύπωσης -impact- (Σαλή, Μουσειολογία II, 75, 2006) , ήτοι:

- έχοντας καταποτιστεί ο επισκέπτης από την μέχρι στιγμής πορεία του συναντά αμέσως μετά, στην στάση Τα σε περίοπτη θέση, την ολογραφική τρισδιάστατη απεικόνιση της κοιμωμένης του Χαλεπτά, της εμβληματικότερης από τις απαντώμενες μορφές ταφικών γλυπτών (Η. Πετρόπουλος, Ελιάδος Κοιμητήρια, Κέδος, 2005) , που είναι οι κοιμώμενες, σε αντιδιαμετρική και διαλεκτική θέση με την κοιμώμενη του Βισάρη, η οποία υποδέχθηκε τον επισκέπτη στην είσοδο. Τα δύο αυτά σημαντικά γλυπτά είναι τοποθετημένα στον διαμήκη άξονα συμμετρίας του μουσειακού χώρου ως επισήμανση σπουδαιότητας. *Μετά την ένταση της εντύπωσης του συγκεκριμένου εκθέματος ο επισκέπτης*
- συνεχίζει με μια χαμηλών τόνων μουσειολογική πορεία (Σαλή, Μουσειολογία II, 15, 2006) , προχωρώντας στον εσωτερικό διάδρομο, όπου εκτίθενται ταπινές επιτυμβίες πλάκες και σταυροί, που αποτελούν την ύστερη μορφή έκφρασης στις ταφές (μέχρι και στήρα) , καθώς η ταφική γλυπτική σταδιακά απλοποιείται ακολουθώντας την κοινωνική εξέλιξη (Η. Μυκονιάτης, τ.36, «Αρχαιολογία», 46, 1990) .
- Στον εσωτερικό διάδρομο εκτίθενται κυρίως επιτυμβίες πλάκες με εγχάρακτους συμβολισμούς και άλλα γλυπτικά στοιχεία τα οποία διαθέτει ο Δήμος προς έκθεση.
- *Απαιτηώς, το συναφές επεξηγηματικό υλικό εκτίθεται ακριβώς απέναντι,* στη βιτρίνα 8 του εσωτερικού διαδρόμου, όπου παρατίθεται σχολιασμός και παραδείγματα φωτογραφικά των συμβολισμών στις επιγραφές (Ε. Ανελάμπη, Δ. Τσοκλίδου, Μηρών Α. Νεκροταφείου Αθηνών, Αθήνα, 1972) τυπικών συμβολικών θεμάτων, όπως οι λύχνοι, οι δάδες, τα ελιήτρια αλλά και συμβολισμοί του επανελάματος ή της κοινωνικής τάξης του θανόντος.
- *Τέλος το προπαρασκευαστικό πληροφοριακό στάδιο ολοκληρώνεται* στην βιτρίνα 9, όπου αναλύεται και η επιρροή των Ευρωπαϊκών προτύπων και του νεοκλασικισμού στην ανάπτυξη της ελληνικής ταφικής γλυπτικής με παραδείγματα.

Τα πολυμέσα (multimedia) χρησιμοποιούνται πλέον ευρέως στους χώρους των μουσείων, με σκοπό να συμβάλουν στην όσο το δυνατόν καλύτερη και πληρέστερη ερμηνευτική παρουσίαση των μουσειακών συλλογών. Οι ταχείς ρυθμοί ανάπτυξης αυτού του τομέα της τεχνολογίας σηματοδότησαν μια νέα εποχή, όσον αφορά τον τρόπο παρουσίασης των μουσειακών αντικειμένων. Έτσι λοιπόν, εκτός των άλλων, πέρα από τις παραδοσιακές μεθόδους (όπως είναι το διάγραμμα) , που ακόμα και σήμερα χρησιμοποιούνται, τα πολυμέσα άνοιξαν μια νέα, σύγχρονη και καινοτόμο οδό πάνω στην οποία πορεύεται η σύγχρονη μουσειολογία.

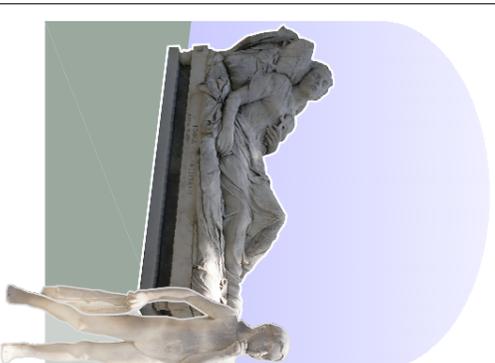
Η όλη μουσειολογική πορεία, μέσω της παραβατικής μεθόδου Ερμηνευτικής Παρουσίασης Συλλογών με Χρήση Πολυμέσων * , είναι μια διαρκής εξέρευνηση που κρύβει εκπλήξεις στη διαδρομή της.

Η εικονική πραγματικότητα (virtual reality) προσφέρει απεριόριστες δυνατότητες στη δημιουργία υποστηρικτικού περιβάλλοντος για τα μουσειακά αντικείμενα. Η χρήση ειδικών προγραμμάτων στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές έσπασε τη μονότονη, παραδοσιακή τεχνική της μακέτας και εισήγαγε πρωτοποριακές τεχνικές, μέσω των οποίων είναι πλέον δυνατή μια ερμηνευτική πλαισίωση των συλλογών, υποβοηθούμενη και ποικιλήμενη με εντυπωσιακά χρώματα, σχήματα, μεγέθη.

Βέβαια καθίσταται σαφές πως η χρήση όλων αυτών των τεχνολογιών δεν είναι αυτοσκοπός. Δεν αποτελούν πανάκεια και σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να πιστεύουμε πως θα μπορούσαν, καθ' οιονδήποτε τρόπο, να αντικαταστήσουν τις ιδίες της συλλογές, όσοι ο χαρακτήρας του υλικού πολιτισμού είναι ενεργητικός.

Η πραγματική μουσειακή εμπειρία βρίσκεται απένω. Εδώ σπλά παίρνουμε μια πρόγευση συνοδευόμενη από τις απαραίτητες πληροφορίες που θα μας επιτρέψουν να απολάσουμε την περιήγηση στο Α΄ Νεκροταφείο

* Δείγμα της τεχνολογίας που χρησιμοποιείται περιγράφεται στο CD που συνοδεύει το παρόν τεύχος.

ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

ΣΤΑΔΙΟ:	ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΣΧΕΔΙΟ:	ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ
ΑΡΙΘ. ΣΧΕΔΙΟΥ:	4 (Μ.Ε.-4)
ΚΑΜΑΚΑ:	

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ

ΤΕΣΗ ΣΑΛΗ Καθηγήτρια μουσειολογίας
αρχαιολόγος - αρχιτέκτων

Το κύριο αντικείμενο της έκθεσης μιας γλυπτοθήκης (Σ. Λιάδης, Μία πολύτιμη γλυπτοθήκη, το Α΄ νεκροταφείο Αθηνών, Αθήνα 1981) **είναι η κατά το δυνατόν πληρέστερη (αριθμητικά και μεθοδολογικά) παρουσίαση των σημαντικότερων γλυπτών στα οποία αναφέρεται. Αυτό αποτελεί το δεύτερο στάδιο της μουσειακής περιήγησης.**

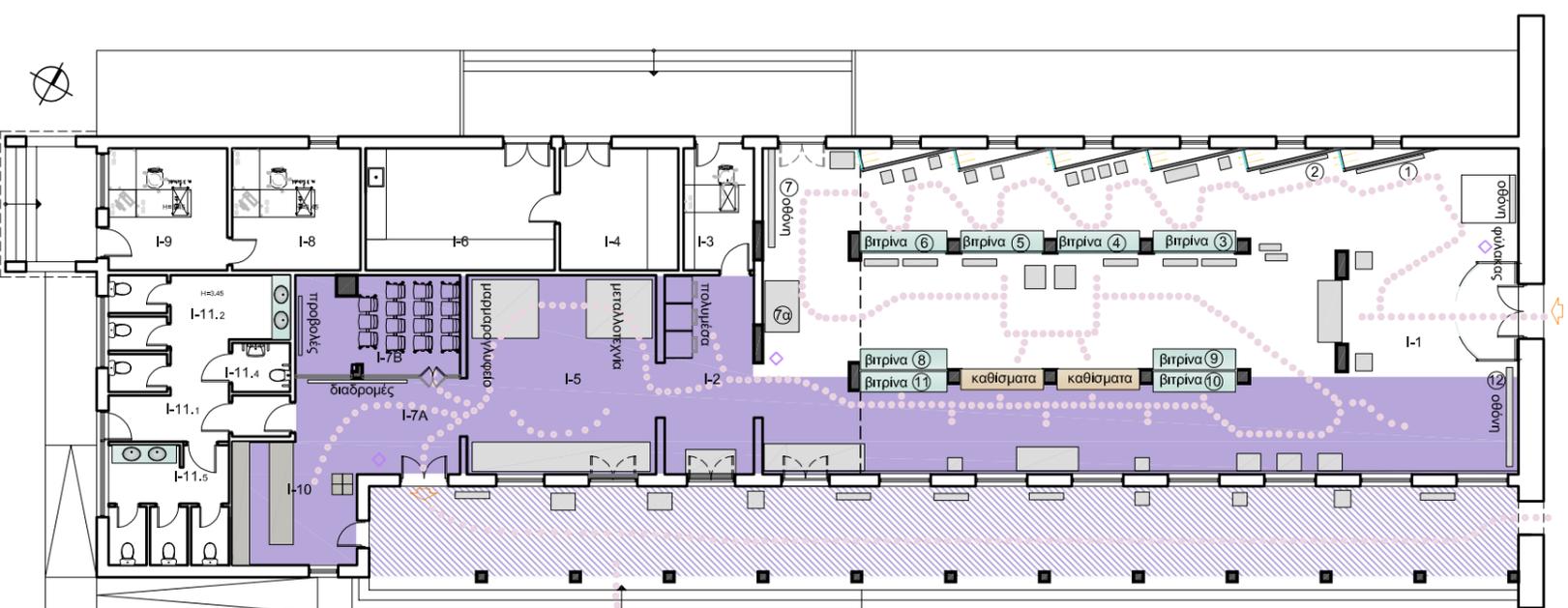
- Έτσι, εφοδιασμένος με επαρκή βασική πληροφορηση ο επισκέπτης έχει την ευκαιρία στην οθόνη 12 να θαυμάσει τα σημαντικότερα ταφικά γλυπτά των επιφανέστερων γλυπτών. Την δυνατότητα αυτή παρέχει μια καινοτόμος εφαρμογή που θα αποτελείται από διαδραστική οθόνη, όπου ο χρήστης θα επιλέγει κατηγορίες, ενώ σε μεγάλη οθόνη στον απέναντι τοίχο θα προβάλονται οι αντίστοιχες πληροφορίες και εικόνες. *Η εμπειρία ολοκληρώνεται με την παροχή πρόσθετης πληροφορησης για τους δημιουργούς των καλλιτεχνημάτων.*
- στην βιτρίνα 10, όπου παρέχονται στοιχεία βιογραφικά και άλλα για τους επώνυμους γλύπτες, παλαιούς και σύγχρονους, που δημιουργήσαν γλυπτά στο Α΄ Κοιμητήριο.

Στο σημείο αυτό ο επισκέπτης μπαίνει στην τελική ευθεία της μουσειακής του περιήγησης έχοντας από τα παρδάθρα του βορείου τοίχου άμεση θέα στον ανοικτό χώρο του Κοιμητηρίου και στα σημαντικά μνημεία που περιβάλλουν τον χώρο της εισόδου. Προετοιμάζεται έτσι για την έξοδο του στην υπαίθρια (in situ) γλυπτοθήκη παίρνοντας μια πρόγευση της εμπειρίας με την έκθεση σημαντικών γλυπτών, τα οποία διαδίδει ο Δήμος. Προς τούτο,

- κατά μήκος του Βόρειου εξωτερικού τοίχου της αίθουσας, ολοκληρώνοντας την πορεία του προς την έξοδο, ο επισκέπτης μπορεί να θαυμάσει σε άμεση αντιπαράθεση με το φυσικό περιβάλλον του Κοιμητηρίου, ορατό από τα παρδάθρα και σε συνθήκες φυσικού φωτισμού (για τον οποίο έχουν φτιαχτεί τα γλυπτά αυτή) , το πανόραμα των σημαντικών γλυπτών που διαδίδει ο Δήμος (πραγματικά ή αντιγραφά). Τα καθίσματα απέναντι από τα γλυπτά προσφέρουν ανάπαυση, ευκαιρία για στοχασμό αλλά και ερέθισμα για την εξωτερική περιήγηση, που απαιτείται και τον κύριο προορισμό του επισκέπτη. (Σαλή, Μουσειολογία II, 31, 2006)
- στην βιτρίνα 11 γίνεται αναφορά στην ανάγκη διατήρησης της μνήμης και αναπτύσσονται οι ενέργειες και μέθοδοι διατήρησης - συντήρησης των ταφικών μνημείων του Α΄ Κοιμητηρίου.
- Στην συνέχεια της πορείας, στον χώρο I-2, παρέχεται η δυνατότητα πολυμεσικής ενημέρωσης μέσω Internet στον έχοντα ειδικό ενδιαφέρον επισκέπτη, με προτεινόμενες επιλογές.
- Στον χώρο I-5 διαμορφώνεται τυπικό εργαστήριο μαρμαρογλυπτικής, και μεταλλοτεχνίας με τα ειδικά εργαλεία και υλικά.
- Ολοκληρώνοντας την μουσειολογική του πορεία ο επισκέπτης έχει την ευκαιρία στον κλειστό χώρο I-7B να παρακολουθήσει προβολές βιντεοσκοπημένων σκηνών ή κινηματογραφημένο αρχαιολογικό υλικό από κηδείες επιφανών πολιτών.
- Προτού εγκαταλείψει τον χώρο της έκθεσης για να συνεχίσει τον περίπατό του στους εξωτερικούς χώρους του Κοιμητηρίου ο επισκέπτης, στον χώρο I-7A, επιλέγει σε ειδικό χώρο εφοδιασμένο με λογισμικό με κατηγορίες, την διαδρομή περιήγησης που επιθυμεί ανάλογα και με τον διαθέσιμο χρόνο του (μικρή, μεσαία, μεγάλη) ή ακόμη θα μπορεί να επιλέξει την επισκεψη συγκεκριμένων μνημείων, με επιλογή εκτύπωσης της διαδρομής.
- Στον χώρο I-10 θα λειτουργεί το πωλητήριο της γλυπτοθήκης, όπου θα διατίθενται προς πώληση έντυπα, εκδόσεις, αφίσες, αντίγραφα σε μικρογραφίες κ.λπ. είδη.
- Ο βόρειος εξωτερικός τοίχος της γλυπτοθήκης περιτρέχεται σε όλο του το μήκος από υπόστυλη σταδία όπου μπορούν να εκτίθενται γλυπτικά στοιχεία τάφων ή μέλη, τα οποία διαδίδει ο Δήμος. Η υπαίθρια αυτή έκθεση θα συνοδεύει τις εντυπώσεις του εξερχόμενου από την γλυπτοθήκη επισκέπτη ως ότου ξεκινήσει τον περίπατό του, τον οποίο ο ίδιος θα επιλέξει, στις αλές του κοιμητηρίου.

Το στηρίγιο μιας Έκθεσης είναι στην ουσία ανέβασμα μιας θεατρικής παράστασης, με τη διαφορά ότι οι ηθοποιοί εδώ είναι αντικείμενα, που ενώ πολλά και σημαντικά έχουν να πουν, δεν έχουν μιλιά. Ο τρόπος που θα τα εκθέσεις, το παραπληρωματικό υλικό με το οποίο θα τα πλαισιώσεις, το συμφραστικό περιβάλλον μέσα στο οποίο θα τα τοποθετήσεις θα τους δώσει στόμα και φωνή να μιλήσουν και να αφηγηθούν την ιστορία της ζωής τους.

Η γλυπτοθήκη του Α΄ Κοιμητηρίου φιλοδοξεί να είναι μια παράσταση η ίδια, αλλά και το καταποτιστικό προγράμμα του αθηναίου έργου, που παίζεται στο υπαίθριο. Ο περίπατος του επισκέπτη, μετά την επίσκεψή του στη γλυπτοθήκη θα είναι πολυεπίπεδος, θα αποκτήσει νόημα, τα μέρη του θα δουν πολλά και ο νους του θα κατανοήσει περισσότερο. Τα μνημεία και τα μνημάτα θα του μιλήσουν :

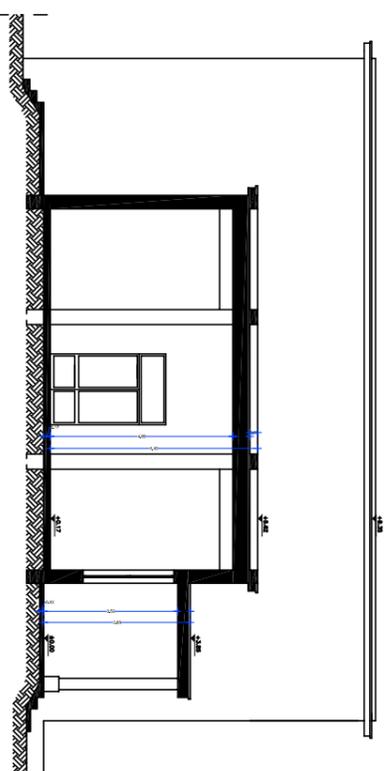

ΚΑΤΩΦΗ ΧΩΡΟΥ ΓΛΥΠΤΟΘΗΚΗΣ

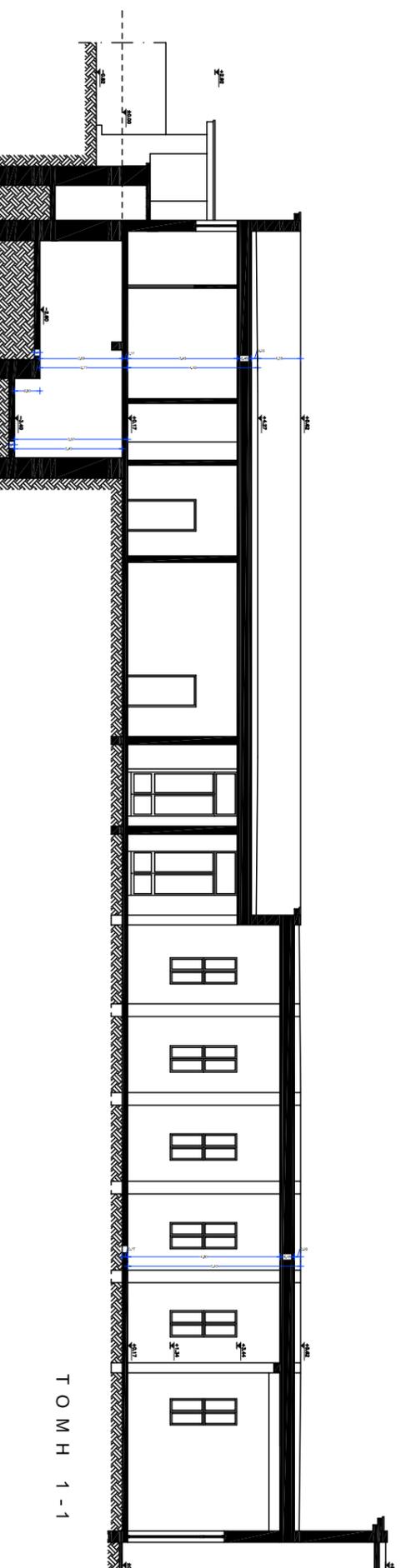
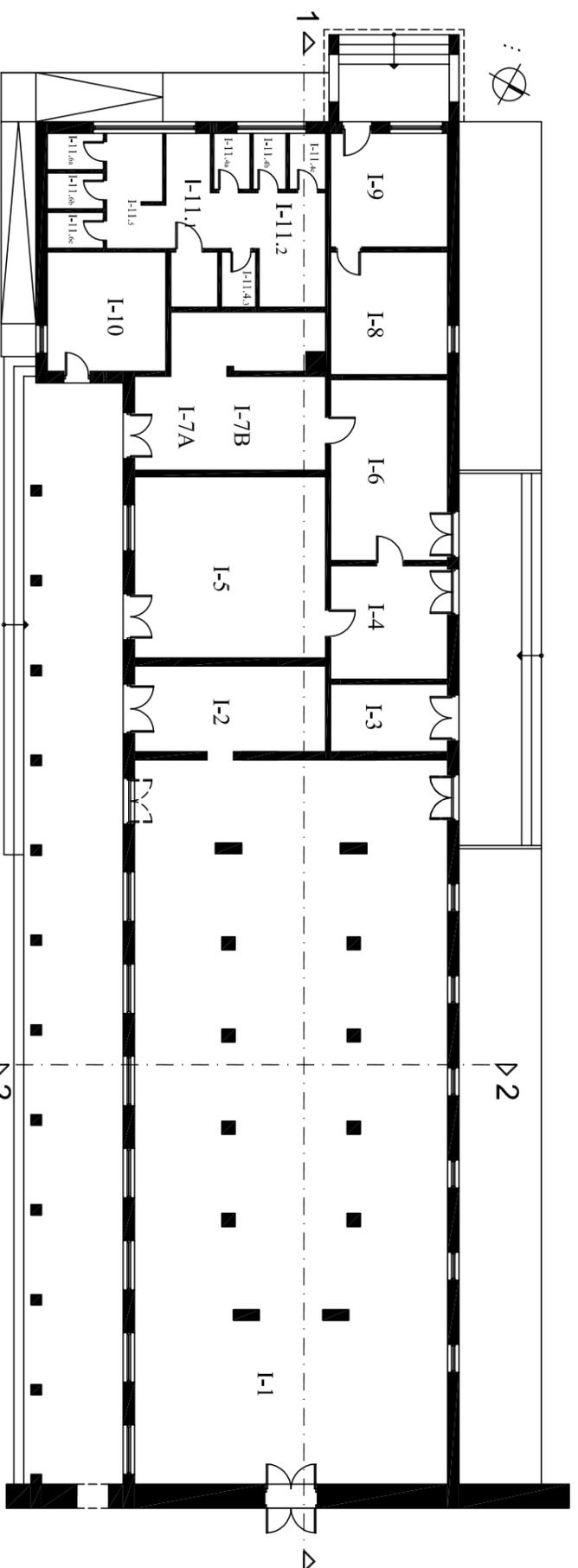
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

Ο χώρος που προτείνεται να διαμορφωθεί σε γλυπτοθήκη ταφικής τέχνης ανήκει στο κτηριακό συγκρότημα των Προπυλαίων του Α' Νεκροταφείου Αθηνών. Το κτήριο των προπυλαίων κατασκευάστηκε το Α' ήμισυ του 20ου αιώνα σε σχέδια του αρχιτέκτονα Ανδρέα Παουμιστού και με επιβλεψη του αρχιτέκτονα Άρη Κωνσταντινίδη. Ο υπό μελέτη χώρος ευφραίνεται στην δεξιά στον εισερχόμενο πτέρυγα των προπυλαίων και σήμερα παραμένει χωρίς συγκεκριμένη χρήση. Πρόκειται για ένα επιμηκές ισόγειο κτήριο με διάταξη ΒΑ-ΝΑ κατά τον μεγάλο άξονα, με γενικές εξωτερικές διαστάσεις 42,11 X 12,85 μ., με σταύρα κατά μήκος της ΝΑ πλευράς και μικρό υπόγειο χώρο στο ΝΑ τμήμα. Ο φέρων οργανισμός του κτηρίου (υποστυλώματα και πλάκες) είναι από σπλιγμένο σκυρόδεμα και οι τοίχοι πληρώσεως από οπτοπλινθούς. Εσωτερικά αποτελείται από μια μεγάλη αίθουσα εσωτερικών διαστάσεων 22,00 X 9,50 μ. στο ΒΑ τμήμα, με ελεύθερα στον χώρο υποστυλώματα και μικρότερους χώρους διαφόρων χρήσεων στο υπόλοιπο μέρος της κάτοψης. Το ΝΑ τμήμα έχει διαμορφωθεί σε Χώρους W.C.

Τα εξωτερικά κουφώματα είναι μεταλλικά με ρυθμική διάταξη κατά μήκος των επιμήκων όψεων. Η ΒΑ μεγάλη αίθουσα έχει ελεύθερο ύψος 4,80 μ., ενώ στους λοιπούς χώρους το ελεύθερο ύψος είναι 3,45 μ. (ΑΠ.)

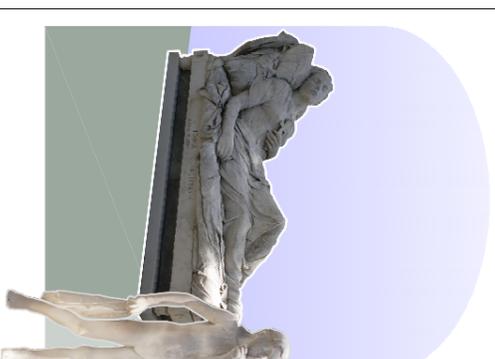
ΤΟΜΗ 2 - 2

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΓΛΥΠΤΟΘΗΚΗ ΤΑΦΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
Α' ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Σαλή Αναστασία,
Αρχαιολόγος - Αρχιτέκτων
Καθηγήτρια Μουσειολογίας

ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

ΣΤΑΔΙΟ:	ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΣΧΕΔΙΟ:	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
ΑΡΙΘ. ΣΧΕΔΙΟΥ:	5 (Μ.Ε.-5)
ΚΑΜΑΚΑ:	

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ

ΤΕΣΗ ΣΑΛΗ Καθηγήτρια μουσειολογίας
αρχαιολόγος - αρχιτέκτων

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: ΙΟΥΛΙΟΣ 2010

ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ
ΕΡΕΥΝΑ

ΣΤΑΔΙΟ:
ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ
ΠΡΟΒΛΗ

ΣΧΕΔΙΟ:
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ
ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΑΡΙΘ. ΣΧΕΔΙΟΥ:
ΚΑΙΜΑΚΑ: 1/50

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ

ΤΕΣΗ ΣΑΛΗ Καθηγήτρια μουσειολογίας
αρχαιολόγος - αρχιτέκτων

Εξωτερική όψη Νότιου τοίχου

Εξωτερική όψη Νότιου τοίχου

Εξωτερική όψη Νότιου τοίχου

Αίθουσα Ι-1

Αίθουσα Ι-1

Αίθουσα Ι-1

Αίθουσα Ι-1

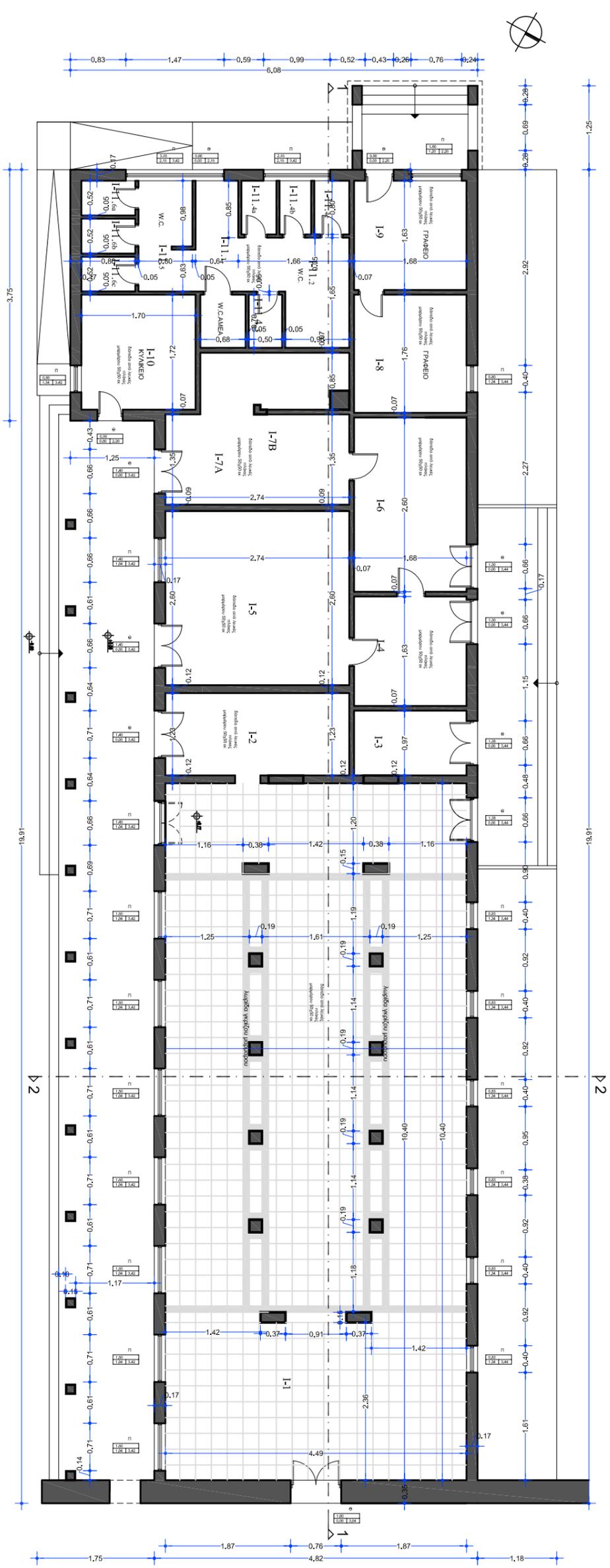
Αίθουσα Ι-1, δυτική πλευρά

Κύρια είσοδος στην αίθουσα Ι-1, ανατολικός τοίχος, εσωτερικά

Κύρια είσοδος στην αίθουσα Ι-1, ανατολικός τοίχος, εξωτερικά

ΕΠΙΘΕΤΟ ΤΟΥΣΙΩΝ: ΑΝΤΙΣΤΡΕΛΕ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
Α ΝΙΚΗΤΟΓΡΑΦΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Σελή Ανωτάτου,
Αρχιτέκτων - Αρχιτέκτων
Καθηγήτρια Μουσουλμανισμός

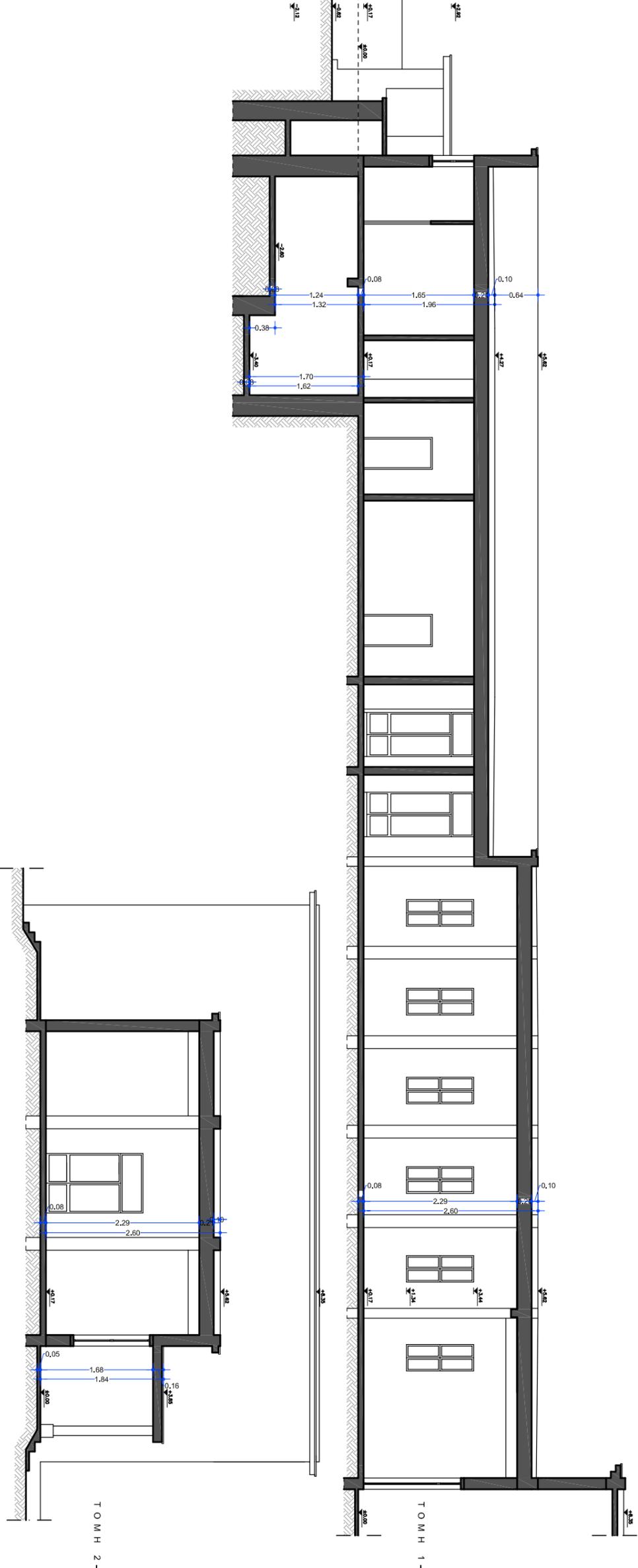
ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ
ΕΡΕΥΝΑ

ΚΑΤΟΧΗ
ΒΕΛΙΩΜΕΝΗ

ΚΩΔ. ΣΧΟΔ. 7 (Υ-2)

ΚΩΔ. ΤΕΧ. 10

ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ 2010

ΕΠΙΘΕΤΟ ΤΟΥΣΙΩΝ: ΑΝΤΙΣΤΡΕΛΕ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
Α ΝΙΚΗΤΟΓΡΑΦΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Σελή Ανωτάτου,
Αρχιτέκτων - Αρχιτέκτων
Καθηγήτρια Μουσουλμανισμός

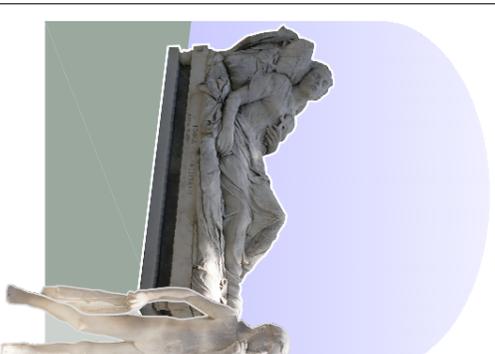
ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ
ΕΡΕΥΝΑ

ΚΑΤΟΧΗ
ΒΕΛΙΩΜΕΝΗ

ΚΩΔ. ΣΧΟΔ. 8 (Υ-2)

ΚΩΔ. ΤΕΧ. 10

ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ 2010

ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ
ΕΡΕΥΝΑ

ΣΤΑΜΟ:	ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΣΧΕΔΙΟ:	ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΑΚΟΥ ΧΩΡΟΥ
ΑΡΙΘ. ΣΧΕΔΙΟΥ:	ΠΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ
ΚΑΜΑΚΑ:	(Α.Μ.Ε.-1)

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ

ΤΕΣΗ ΣΑΛΗ Καθηγήτρια μουσειολογίας
αρχαιολόγος - αρχιτέκτων

Στους χώρους υγιεινής **I-11** κατασκευάζονται ψευδοροφές από λυριδές αλουμινίου σε ύψος που αντιστοιχεί στο μεσοκάσι των παραθύρων, ώστε να περιοριστεί το μεγάλο ύψος του χώρου.

Στις ψευδοροφές θα ενταχθεί και ο λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός (sprinkler, στόμια κλιματισμού, μεγάφωνα κ.λπ.) .

Πάνω από τις ψευδοροφές θα τοποθετηθούν οι πάσης φύσεως αγωγοί και σωληνώσεις, (κλιματισμού, δικτύου πυρόσβεσης, μικροφωνικής και μεγαφωνικής εγκατάστασης, ηλεκτρικά δίκτυα, κ.λπ.) (Σχέδιο 16)

Δάπεδα

Διατηρούνται τα μαρμάρινα δάπεδα και τα σοβατεπτιά σε όσους χώρους υφίστανται. Αλλά θα συνιρηθούν - επισκευαστούν και θα στιλβωθούν με νερόλουστο. (Σχέδιο 17)

Διαλεύσεις σωληνώσεων

Οι διαλεύσεις των σωληνώσεων και καλωδιώσεων που θα εξυπηρετούν τον εκθεσιακό χώρο διευκολύνονται από την κατασκευή ψευδοροφών στους χώρους.

Για τις διαλεύσεις καλωδιώσεων στον βόρειο εξωτερικό τοίχο θα χρησιμοποιείται το κενό πίσω από τα νέα πετάσματα γυψοσανίδων.

Για τη διέλευση καλωδιώσεων στον νότιο εξωτερικό τοίχο χρησιμοποιείται το κενό μεταξύ επένδυσης και υφιστάμενου τοίχου για την αφανή διέλευση των πάσης φύσεως σωληνώσεων, με θυρίδες επίσκεψης.

Στον κεντρικό διάδρομο οι καλωδιώσεις μέσω της ψευδοροφής περνούν αφανώς στο κενό των μεταλλικών στηριγμάτων των διαχωριστικών νυάδων πετασιμάτων. (Σχέδιο 27)

Φωτισμός

Ο φωτισμός των χώρων θα είναι τόσο φυσικός, από τα υφιστάμενα παράθυρα, τα οποία προσφέρουν και θέα προς το κοιμητήριο, όσο και τεχνητός, με εντοπισμένο φωτισμό με σποτ από ράγες τοποθετημένες στις ψευδοροφές και φωτιστικά σώματα σε κάνναβο, όπως φαίνεται στο σχέδιο της άνοψης των οροφών (Σχέδιο 16)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΟΥ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

Αίθουσες έκθεσης

Τα υλικά, οι χρωματισμοί, το είδος και η μορφή του εξοπλισμού, που προτείνονται για την διαμόρφωση του εκθεσιακού χώρου θα είναι τέτοια ώστε να δημιουργούν την αίσθηση ανοικτού και φωτεινού χώρου.

Τα εξωτερικά παράθυρα του Βόρειου τοίχου κλείνονται με την κατασκευή πετασιμάτων από γυψοσανίδες, έτσι ώστε να απομονώνεται η οπτική επικοινωνία με τον αδιάφορο χώρο εκτός του Κοιμητηρίου στον οποίο βλέπουν τα παράθυρα αυτά αλλά και να εξασφαλίζεται επιφάνεια φόντου για την έκθεση των γλυπτών. Τα πετάσματα κατασκευάζονται κεκλιμένα ώστε στο μεταξύ τους κενό να δημιουργούνται υαλόφρακτες επιφάνειες με αμμοβολισμένο κρύσταλλο, το οποίο κατάλληλα φωτιζόμενο από την πίσω πλευρά θα φωτίζει με πλάγιο φωτισμό τον χώρο δίνοντας την αίσθηση φυσικού φωτισμού, χωρίς να διακόπτει τις επιφάνειες του φόντου. (Σχέδιο 10, 12)

Αντίθετα, τα παράθυρα του Νότιου τοίχου τα οποία προσφέρουν φυσικό φωτισμό και άμεση θέα στον μνημειώδη χώρο της πλατείας της εισόδου παραμένουν ανοικτά, επιτρέποντας να υπάγχει ο διάλογος μεταξύ εσωτερικού και εξωτερικού χώρου. Έτσι τα γλυπτά τα οποία εκτίθενται κατά μήκος αυτής της παρειάς δίνουν την εντύπωση ότι βρίσκονται σε περιβάλλον ανοικτού χώρου. (Σχέδιο 10, 12)

Ο κεντρικός χώρος μεταξύ των δύο σειρών ελεύθερων υποστηλωμάτων της αίθουσας αξιοποιείται ως εκθεσιακός χώρος -πρόγραμμα επιθυμητό λόγω και της περιορισμένης διατιθέμενης εκθεσιακής επιφάνειας -. Με την τοποθέτηση πετασιμάτων από αμμοβολισμένο κρύσταλλο μεταξύ των υποστηλωμάτων δημιουργείται ένας κεντρικός εκθεσιακός διάδρομος. (Σχέδιο 10, 12, 14, 27) . Έτσι αφ' ενός μεν αυξάνεται ο εκθεσιακός χώρος με την επιμήκυνση της μουσειολογικής πορείας αφ' ετέρου δε διευκολύνεται η ροή της κίνησης του κοινού, με τον διαχωρισμό του σημείου εισόδου από το σημείο εξόδου των επισκεπτών. Εμπρός από τα αμμοβολισμένα πετάσματα τοποθετούνται οριζόντιες βιτρίνες για την έκθεση υλίκου, χωρίς συμπαγή βάση, ώστε σε συνδυασμό με την ημιδιαφάνεια των πετασιμάτων να εξασφαλίζουν ελαφρότητα στον χώρο και να επιτρέπουν την διάχυση του φωτός. (Σχέδιο 10, 14, 15, 31)

Τον στόχο αυτό εξυπηρετούν και τα χρησιμοποιούμενα υλικά: Γυαλί, μεταλλικά ανοξείδωτα στοιχεία για σκελετούς και βάσεις, λευκές λακαρισμένες επιφάνειες για τις βιτρίνες και τα στοιχεία επιπλώσεως του χώρου. Γκρι-μπιτζέ χρωματισμός για τους τοίχους, λευκό για τις οροφές.

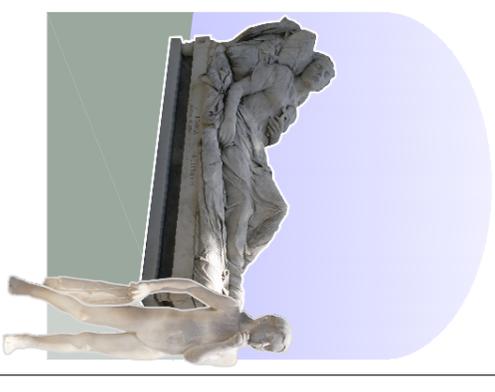
Οροφές - ψευδοροφές

Στην αίθουσα **I-1** θα κατασκευαστεί ψευδοροφή επίπεδη από γυψοσανίδες, με αφανείς αρμούς σε όλη την έκταση της οροφής. Στην ψευδοροφή θα ενταχθούν τα φωτιστικά σώματα, τα οποία θα είναι φωτιστικά τύπου downlighter ενταγμένα σε κάνναβο συμφωνά με τα σχέδια και τρείς ράγες φωτισμού κατά μήκος των εκθεσιακών διαδρόμων για εντοπισμένο φωτισμό εκθεμάτων με σποτ.

Ψευδοροφές θα κατασκευαστούν και στους χώρους **I-2,I-5,I-7B** όπως φαίνεται στα αντίστοιχα σχέδια, σε τμήμα της οροφής, ώστε να μη εμποδίζονται τα εξωτερικά ανοίγματα, το πρέκι των οποίων ταυίζεται με τη οροφή. Στα τμήματα αυτά της ψευδοροφής θα ενταχθούν φωτιστικά σώματα και ράγες φωτισμού.

Σαλή Αναστασία,
Αρχαιολόγος - Αρχιτέκτων
Καθηγήτρια Μουσειολογίας

ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ
ΕΡΕΥΝΑ

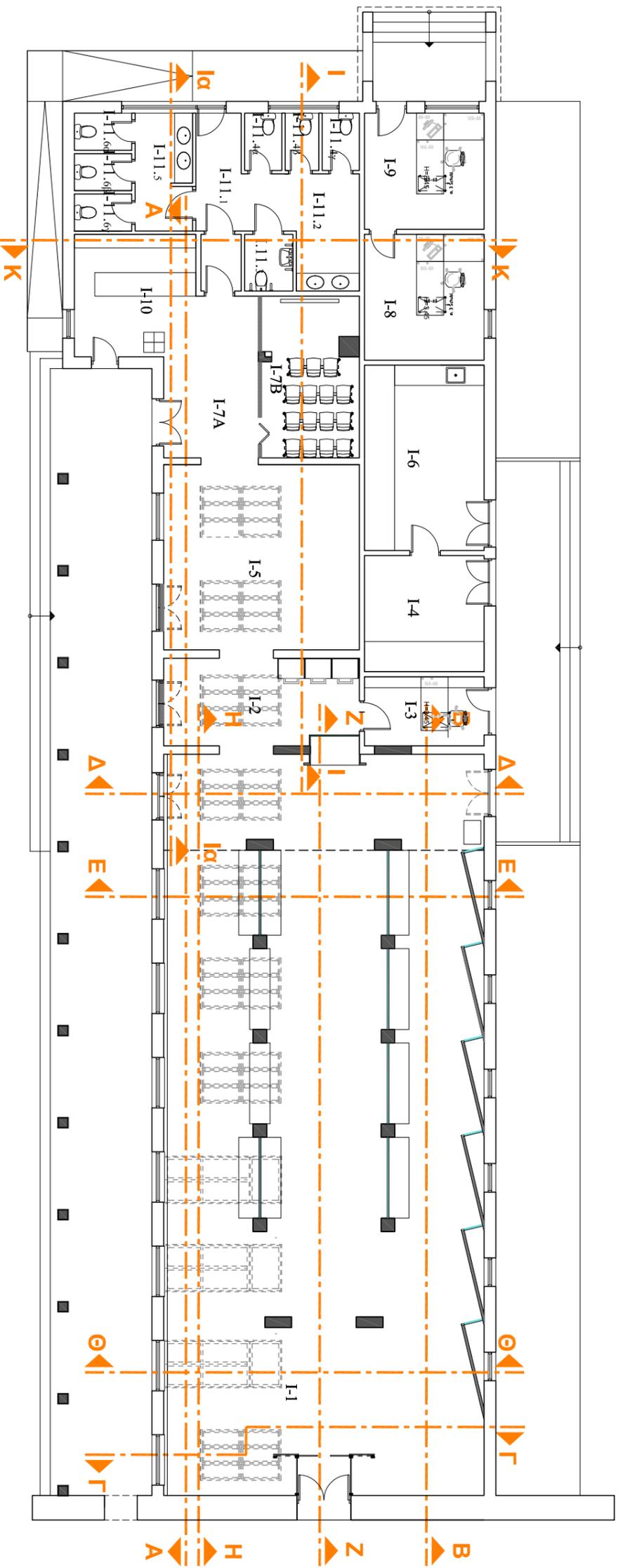
ΣΤΑΔΙΟ:
ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ
ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΥ
ΧΩΡΟΥ

ΣΧΕΔΙΟ:
ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΤΟΜΕΣ - ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΤΑ
ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΜΩΝ

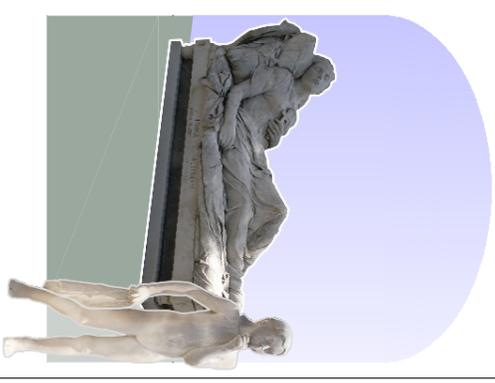
ΑΡΙΘ. ΣΧΕΔΙΟΥ:	11	(Πλ. 4x6x60)
ΚΑΙΜΑΚΑ:	1/50	

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ

ΤΕΣΗ ΣΑΛΗ Καθηγήτρια μουσειολογίας
αρχαιολόγος - αρχιτέκτων

Σολή Αναστασία,
Αρχαιολόγος - Αρχιτέκτων
Καθηγήτρια Μουσειολογίας

ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ
ΕΡΕΥΝΑ

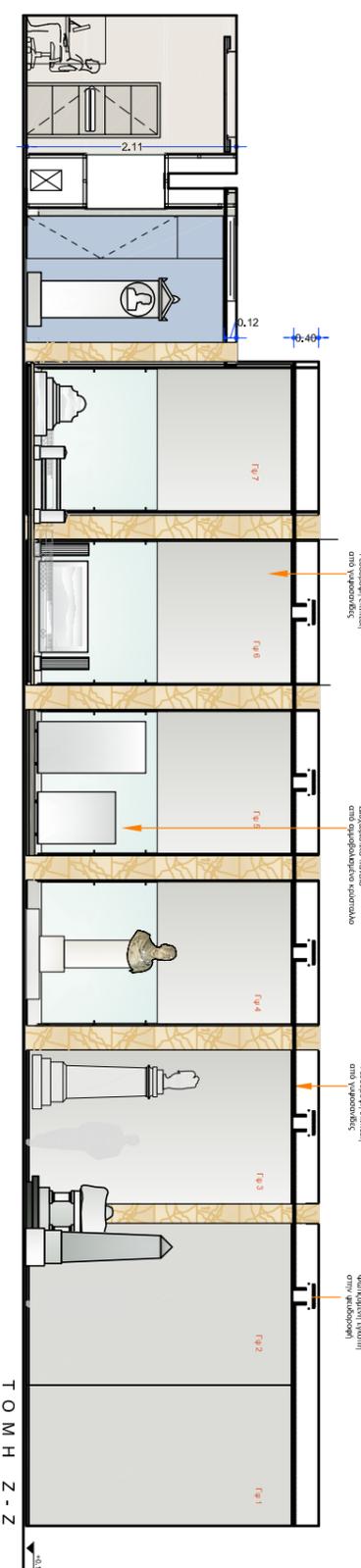
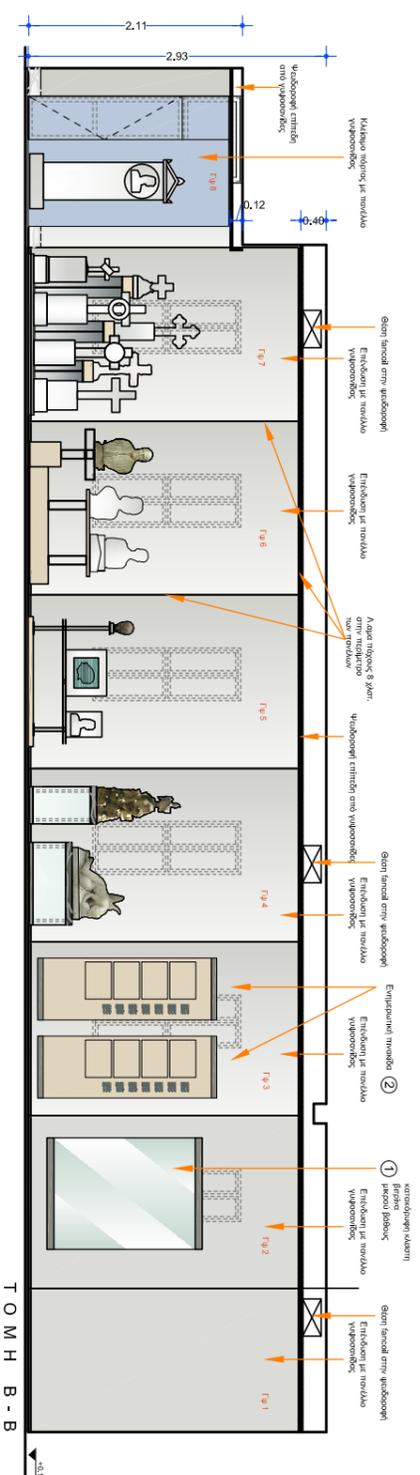
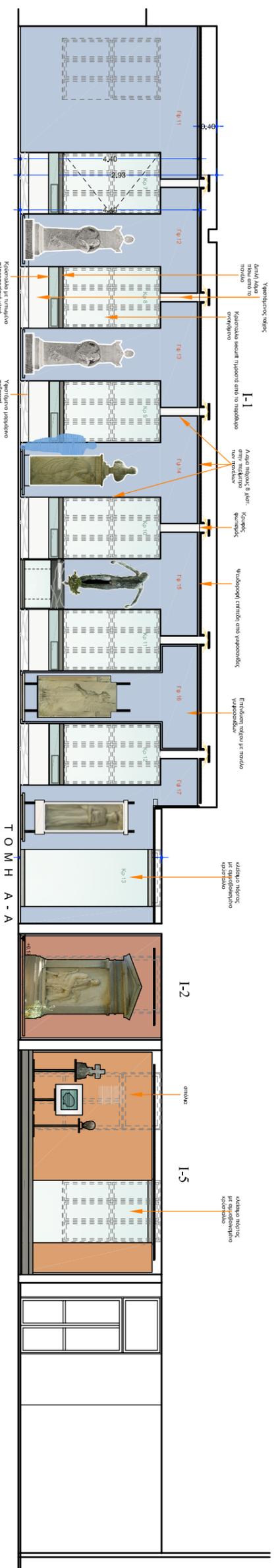
ΣΤΑΔΙΟ:
ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ
ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΥ
ΧΩΡΟΥ

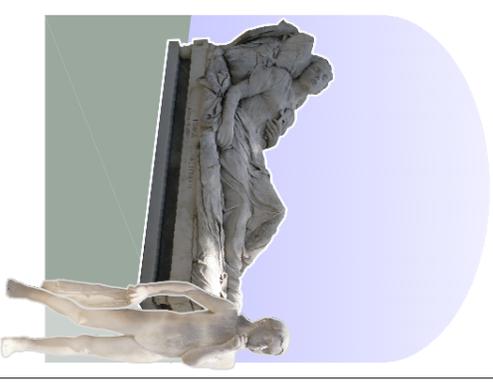
ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΤΟΜΕΣ - ΑΝΑΠΤΥΓΜΑΤΑ

ΣΧΕΔΙΟ:	
ΑΡΙΘ. ΣΧΕΔΙΟΥ:	12 (I.A.v-1)
ΚΑΜΑΚΑ:	1/50

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ

ΤΕΣΗ ΣΑΛΗ Καθηγήτρια μουσειολογίας
αρχαιολόγος - αρχιτέκτων

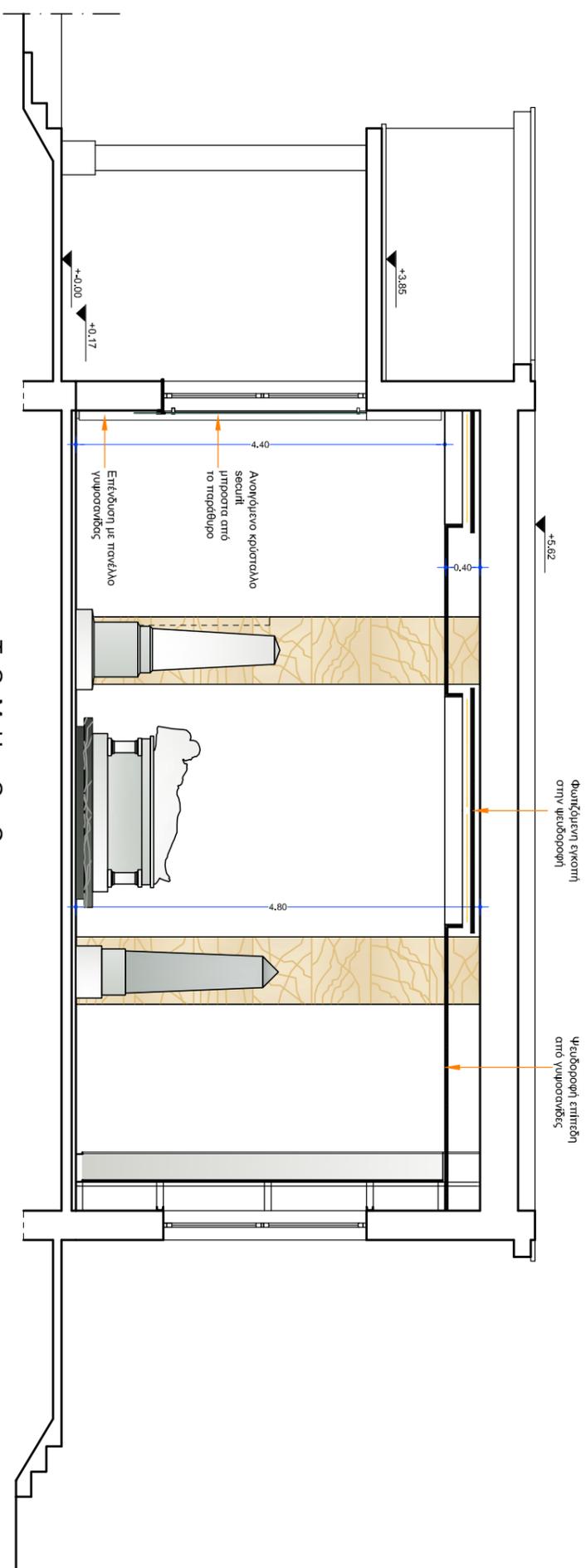

ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ
ΕΡΕΥΝΑ

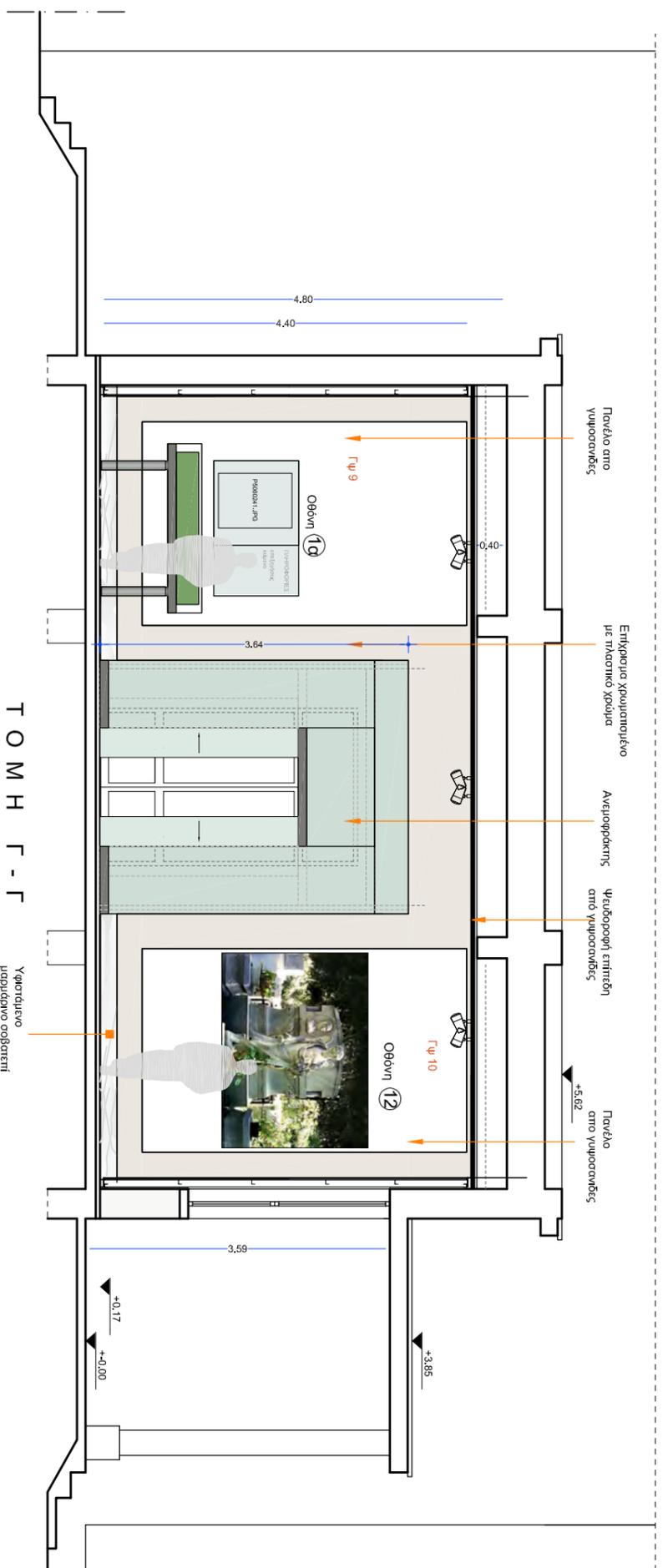
ΣΤΑΔΙΟ:	ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΥ ΧΩΡΟΥ	
ΣΧΕΔΙΟ:	ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΤΟΜΕΣ - ΑΝΑΠΤΥΓΜΑΤΑ	
ΑΡΙΘ. ΣΧΕΔΙΟΥ:	13	(11Αΰ2)
ΚΑΙΜΑΚΑ:	1/50	

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ

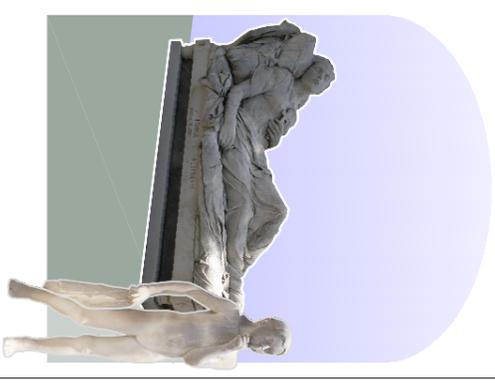
ΤΕΣΗ ΣΑΛΗ Καθηγήτρια μουσειολογίας
αρχαιολόγος - αρχιτέκτων

ΤΟΜΗ Θ - Θ

ΤΟΜΗ Γ - Γ

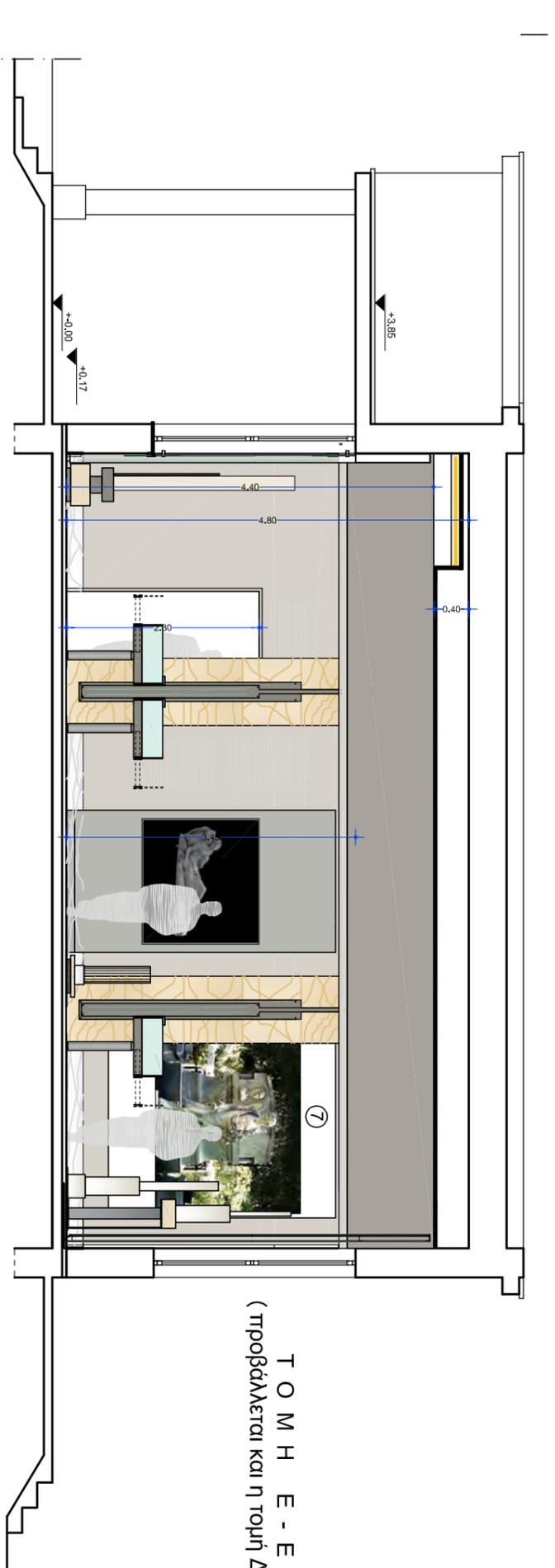
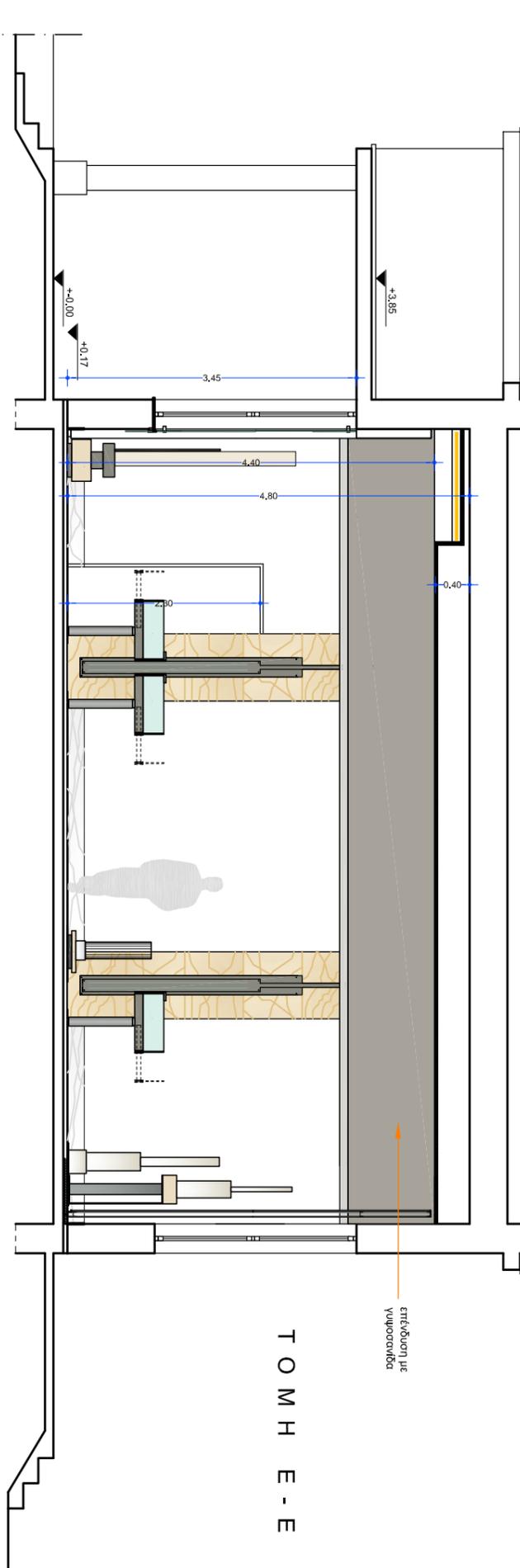
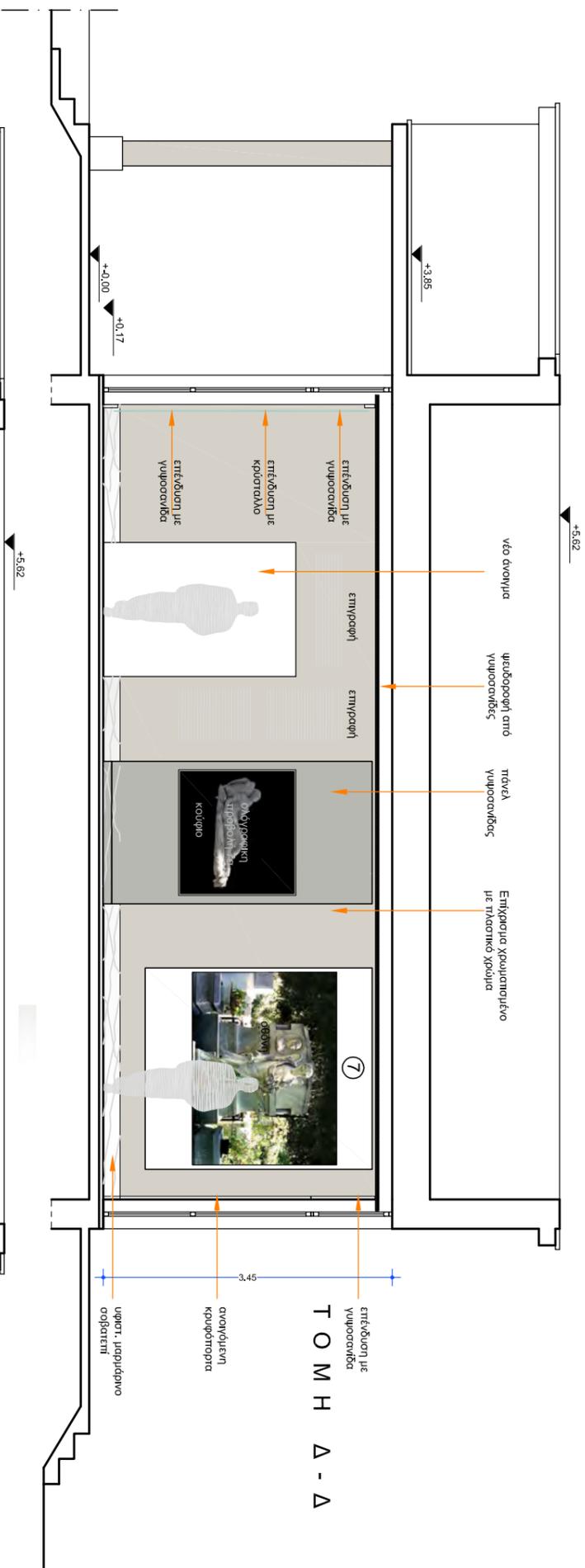

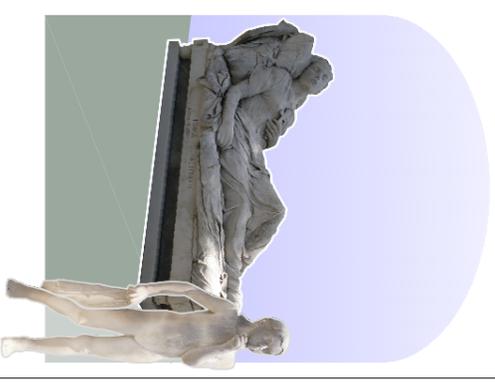
ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ
ΕΡΕΥΝΑ

ΣΤΑΔΙΟ:	ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΥ ΧΩΡΟΥ	
ΣΧΕΔΙΟ:	ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΤΟΜΕΣ - ΑΝΑΠΤΥΓΜΑΤΑ	
ΑΡΙΘ. ΣΧΕΔΙΟΥ:	14	(11ΑΨ3)
ΚΑΙΜΑΚΑ:	1/50	

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ

ΤΕΣΗ ΣΑΛΗ Καθηγήτρια μουσειολογίας
αρχαιολόγος - αρχιτέκτων

ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ
ΕΡΕΥΝΑ

ΕΡΕΥΝΑ

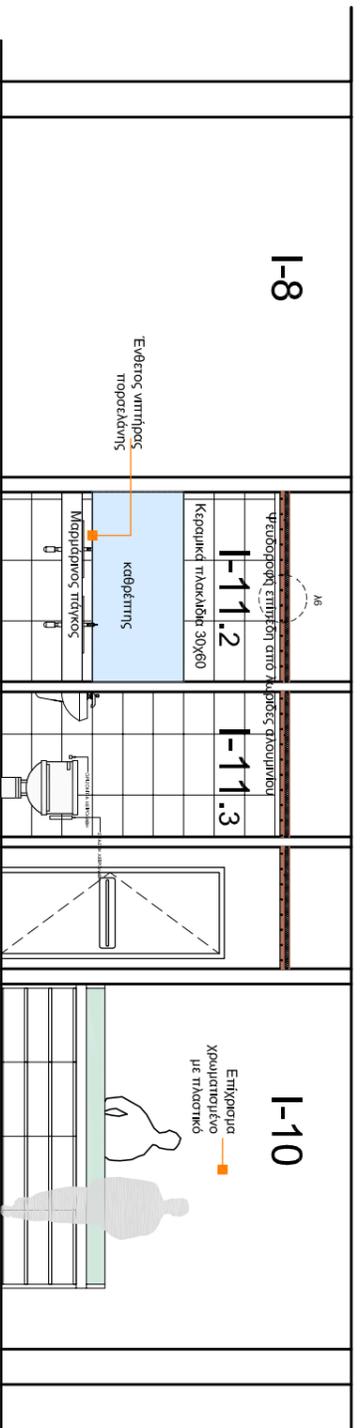
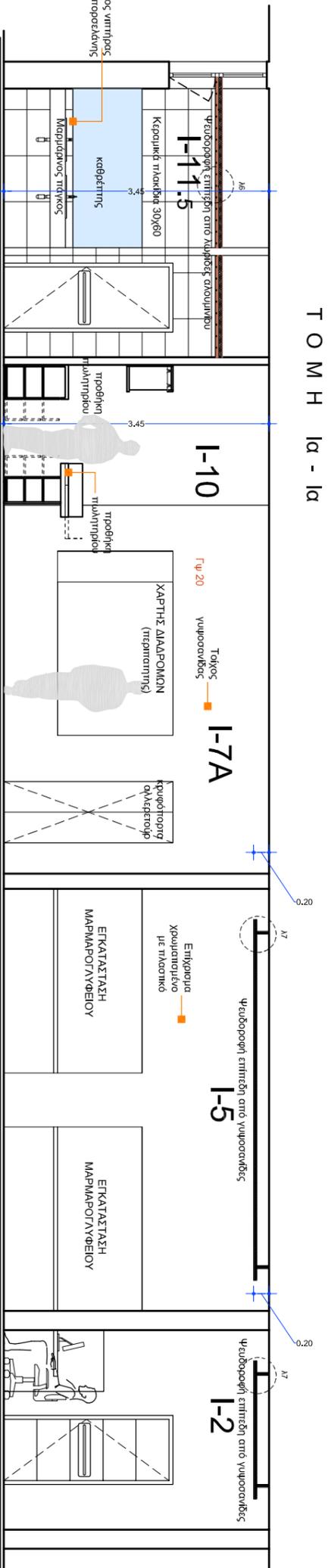
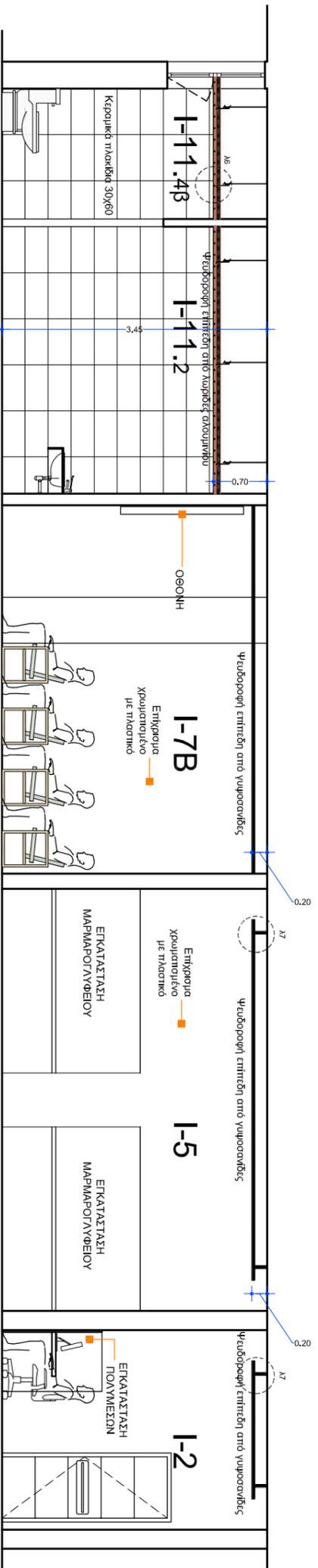
ΣΤΑΔΙΟ:
ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ
ΠΟΡΕΙΑ

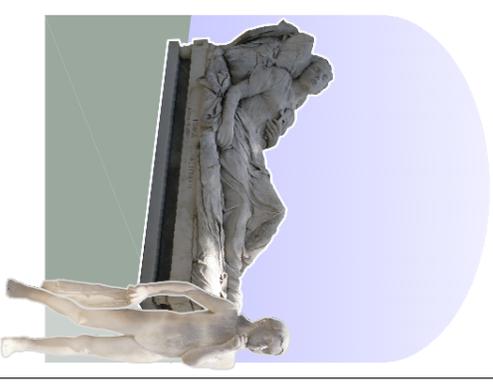
ΣΧΕΔΙΟ:
ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΤΟΜΕΣ - ΑΝΑΠΤΥΓΜΑΤΑ

ΑΡΙΘ. ΣΧΕΔΙΟΥ:	15	(11Α14)
ΚΑΜΑΚΑ:	1/50	

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ

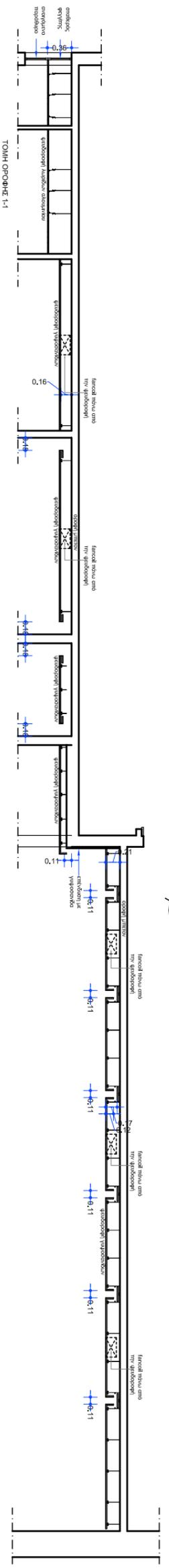
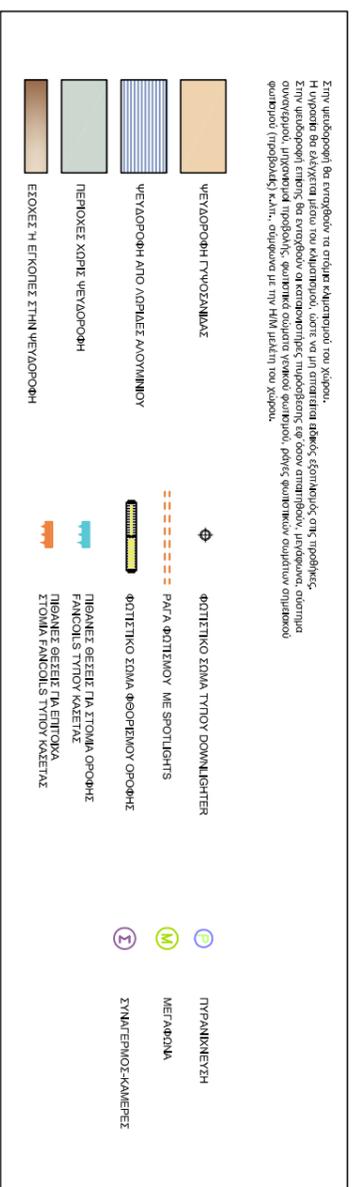
ΤΕΣΗ ΣΑΛΗ Καθηγήτρια μουσειολογίας
αρχαιολόγος - αρχιτέκτων

Υ Π Ο Μ Η Μ Α

Είναι υπεύθυνη της ενσώφησης τα στοιχεία εκκαθαρισμού του χώρου.
Η ύφηση της ελεύθερης μέρους του κελυφισμού, ώστε να μη συνιστάται κίνδυνος εδαμολογίας, από τη φύση.
Είναι υπεύθυνη επίσης της ενσώφησης των υποδομών του όρου στην περιοχή, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των κανονισμών.
Είναι υπεύθυνη της ενσώφησης των υποδομών του όρου στην περιοχή, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των κανονισμών.
Είναι υπεύθυνη της ενσώφησης των υποδομών του όρου στην περιοχή, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των κανονισμών.

ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ
ΕΡΕΥΝΑ

ΣΤΑΔΙΟ:
ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ
ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΥ
ΧΩΡΟΥ

ΣΧΕΔΙΟ:
ΑΝΟΡΘΕΙΣ
ΟΡΟΦΩΝ

ΑΡΙΘ. ΣΧΕΔΙΟΥ:
16 (Π.Υ-1)

ΚΑΜΑΚΑ:
1:50

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ

ΤΕΣΗ ΣΑΛΗ Καθηγήτρια μουσειολογίας
αρχαιολόγος - αρχιτέκτων

